

**K.K.TC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK
ANA BİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE SİGARA - ALKOL KULLANIM
ÖZELLİKLERİ VE RİSK FAKTÖRLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**HAZIRLAYAN
ASU DEMİRCİOĞLU**

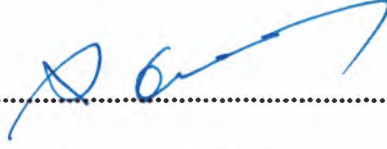
**Danışman:
Doç. Dr. EBRU ÇAKICI**

LEFKOŞA-2006

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne :

Asu Demircioğlu'na ait 'Üniversite Öğrencilerinde Sigara-Alkol kullanım Özellikleri ve Risk Faktörleri' adlı çalışma jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Enstitüsü Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan

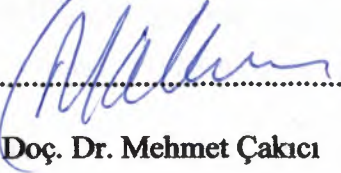
Doç. Dr. Aydın Ankay

Üye

Doç. Dr. Ebru Çakıcı (Danışman)

Üye

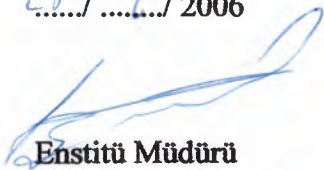

Doç. Dr. Mehmet Çakıcı

ONAY

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

22// 2006

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Cem Birol

ÖZET

Alkol ve sigara kullanımı dünyada artan bir sorundur. Yapılan araştırmalar ülkemizde de bu sorunla karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin sigara ve alkol kullanım özellikleri ve risk faktörlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Bu amaçla Yakın Doğu Üniversitesi yaz okulu öğrencilerine anket uygulanmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin cinsiyeti, doğum yılı, doğum yeri, hangi bölümde ve kaç dönem okudukları, ikinci bölümde, madde kullanım sıklığı, miktarı, nedenleri tutumları, üçüncü bölümde ebeveynlerinin doğum yeri ve eğitim durumları, aile ilişkileri, okuldaki durumları, boş zaman etkinlikleri ve arkadaş ilişkileri sorulmuştur. Madde kullanma sıklığı, miktarı, nedenleri ve tutumlarını araştıran sorular Avrupa Konseyi POMPIDOU grubuna ait ‘ Alkol ve diğer maddelerle ilgili Avrupa okullarında Anket Projesi’ (ESPAD)’da kullanılan anket formu esas alınarak hazırlanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin % 35.8’i kadın ve % 64. 2 ‘si erkek olarak tesbit edilmiştir. Öğrencilerin yaş dağılımı 18-32 yaşları arasındadır. % 49.2 ‘si Kıbrıs, % 45.0’i Türkiye, % 2.5’i İngiltere ve % 3.3’ü diğer ülke doğumlu olarak tesbit edilmiştir. Araştırmaya katılan her iki öğrenciden biri hayat boyu 40 defadan fazla sigara kullandıkları bulunmuştur. Öğrencilerin % 59.3’ ü hayat boyu kırk defadan fazla alkol aldıklarını belirtmiştir.

Sigara kullanan öğrenciler anlamlı olarak daha az alkol kullandıklarını, daha sık sarhoş olduklarını bildirmektedir. Erkek öğrenciler daha sık alkol kullanmaktadır. Sık alkol kullanan öğrenciler daha çok evde, disko ve lokantada alkol alırken, az kullananlar çoğunlukla evde alkol aldıklarını belirtmektedir. Alkol kullanmayan öğrencilerin büyük çoğunluğu Türkiye kökenlidir. Dine verilen önem arttıkça alkol kullanma sıklığı

azalmaktadır. Alkol kullanan gençler daha sık olarak eğlenmek için araba ile dolaştıklarını bildirmekte, daha sık diskoya gitmektedir. İlk bira içme yaşları anlamlı olarak daha düşüktür, büyük çoğunluğu 12-15 yaşları arasında ilk kez bira içmiştir. Bu öğrenciler bira, şarap gibi alkollü içeceklerin içilmesini daha yüksek oranda onaylamaktadır. Kendi cinsinden kişilerin istediği kadar dışarıda kalması, bar veya meyhaneye gitmesi, cinsel ilişkiye girmesi gibi konularda daha sık olarak onay vermektedirler.

Alkol ve sigara kullanımı ile yapılan bu çalışma, alkol ve sigara kullanan ve kullanmayan öğrenciler arasında alkol ve sigaraya yönelik tutum ve değer yargıları açısından belirgin farklılıklar bulunduğunu, öğrencilerine yönelik olarak hazırlanacak önleme çalışmasında öğrencilerin sigara ve alkol kullanımını kolaylaştıran tutum ve değer yargılarının düzeltilmesi gerektiği kanaatini vermektedir.

SUMMARY

Alcohol and cigarette consumption is a growing problem around the world. Past research has shown that we are faced with that problem in our country as well. The purpose of this study is to specify the usage characteristics and risk factors of cigarette and alcohol consumption among university students.

For this purpose, a survey was conducted. Near East University Summer School students participated in the study. The survey is composed of three parts. First part asks about the sex of the student, year of birth, department and number of semesters in the department. The second part asks about frequency of cigarette and alcohol consumption, amount of consumption and the reason for behavior. The third part inquires about parent place of birth and education level, family relationships, state at school, free time activities and friendships. The questions asking about the frequency, amount and the reason of consumption is modeled after the European Council group POMPIDOU's survey project Alcohol and Substance Usage Related Survey Project in European Schools (ESPAD).

35,8% of the students that took part in the survey was female and 64,2% was male. The age range was 18-32. Places of birth were identified as 49,2% Cyprus, 45% Turkey, 2.5% England and 3.3% other. It is found out that every one out of two students has smoked more than 40 times in his/her lifetime. 59.3% of students have stated that they had consumed alcohol more than 40 times in their lifetime.

Students smoking cigarettes have significantly consumed less alcohol and became drunk more often. Male students consume alcohol more often. Frequent users of alcohol stated that they consume alcohol at home, clubs, and restaurants whereas seldom users of alcohol drink at home. Majority of non- users of alcohol are from Turkey. Importance of religion and alcohol usage frequency is negatively correlated. Youngsters who consume

alcohol have stated that they like driving around in their cars for fun and go to clubs more often. The age of first beer consumption is significantly lower; most had their first beer between the ages of 12- 15. This group has a higher approval rate for the consumption of alcoholic drinks like beer and wine. Their approval rate is also higher on issues like staying out for long hours, going to bars/ clubs and sexual activity.

This study about cigarette and alcohol consumption reveals that there are significant differences between users and non-users of cigarette and alcohol regarding the attitudes and judgments for cigarette and alcohol use and that the cigarette and alcohol consumption prevention efforts should correct those attitudes and judgments that make such consumption possible.

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Çok sevdiğim saygı duyduğum, bu çalışmada ve her konuda bana yardımcı olan, yol gösteren, çok sabırlı, çok anlayışlı yaklaşımıyla tez danışmanlığımı yapan Doç. Dr. Ebru Çakıcı'ya, eğitimime çok büyük katkıda bulunan Doç.Dr. Mehmet Çakıcı'ya ve Doç.Dr. Aydın Ankay'a, anketin uygulanmasında bize kolaylık sağlayan ve yardımcı olan Yakın Doğu Üniversitesi öğretmen ve idarecilere, anketteki soruları cevaplayan öğrencilere çok teşekkür ederim.

Lefkoşa ,

Asu Demircioğlu

Şubat, 2006

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET.....	I
SUMMARY.....	III
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
TABLolar DİZİNİ.....	VII

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Problem.....	1
1.1.1. Problem cümlesi.....	3
1.1.2. Alt problemler.....	3
1.2. Araştırmanın Amacı.....	5
1.3. Araştırmanın Sayıltıları.....	5
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	6
2.1. Madde Kullanımı ile İlgili Temel Kavramlar.....	6
2.1.1. Bağımlılık.....	6
2.1.2. Tolerans.....	7
2.1.3. Yoksunluk.....	7
2.1.4. Madde Entoksikasyonu.....	8
2.1.5. Bağımlılığın Oluşma Basamakları.....	8
2.1.6. DSM IV Madde Bağımlılığı Tanı Ölçütleri.....	9
2.1.7. Madde Kötüye Kullanımı.....	10

2.1.8.DSM IV Madde Kötüye Kullanımı	
Tanı Ölçütleri.....	11
2.1.9.Bağımlılık Yapıcı Maddeler.....	11
2.2. Sigara.....	13
2.2.1.Sigaranın Psikolojik Etkileri.....	13
2.2.2.Sigaradaki Zararlı Maddeler.....	14
2.2.3.DSM IV Nikotin Yoksunluğu	
İçin Tanı Ölçütleri.....	15
2.2.4.Sigaranın Yol Açtığı Hastalıklar.....	16
2.3. Alkol.....	18
2.3.1.Alkolün Etken Maddesi.....	19
2.3.2.Alkolün Fizyolojik Etkileri.....	19
2.3.3.Yaygın Kullanılan İçkilerde Alkol Oranları.....	20
2.3.4.Alkolün Kısa Dönem Etkileri.....	21
2.3.5.Alkolün Alınan Mg'a Göre Birey Üzerindeki	
Etkisi.....	21
2.3.6.DSM IV Alkol Entoksikasyonu İçin Tanı	
Ölçütleri.....	22
2.3.7.DSM IV Alkol Yoksunluğu İçin Tanı Ölçütleri.	23
2.3.8.Alkolün Psikolojik Etkisi.....	23
2.3.9.Alkolün Sağlık Üzerine Etkisi.....	26
2.3.10.Hamilelikte Alkol Kullanımı.....	26
2.4. Ergenlik Dönemi.....	27
2.4.1.Gençlerde Alkol ve Sigara Kullanımı.....	30
2.4.2.Gençlerde Sigara Ve Alkol Kullanımının	
Nedenleri.....	31
2.5. K.K.T.C'de Ergenlerde Madde Kullanımı	
İle İlgili Araştırmalar	34
2.6. Yurt Dışında Madde Kullanımı İle İlgili	
Yapılan Araştırmalar.....	36

BÖLÜM III

3. GEREÇ VE YÖNTEM.....	38
3.1.Araştırmanın Hipotezi.....	38
3.2.Araştırmanın Tipi.....	38
3.3. Araştırmanın Yeri Ve Zamanı.....	38
3.4.Evren Hakkında Bilgi.....	38
3.5. Örneklem Seçimi.....	39
3.6. Anket Formu.....	39
3.7. Veri Toplama.....	40
3.8.Geçerlilik Ve Güvenirlilik.....	40
3.9. Verilerin Değerlendirilmesi.....	41

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1.Yaygınlık Tabloları.....	42
4.2. Karşılaştırma Tabloları.....	54

TARTIŞMA.....	100
---------------	-----

SONUÇ VE ÖNERİLER.....	106
------------------------	-----

KAYNAKÇA.....	108
---------------	-----

EKLER

1. Gençlik Anket Formu.....	112
-----------------------------	-----

TABLOLAR DİZİNİ

	Sayfa
TABLO 1: Öğrencilerin Hayat Boyu Sigara İçme Sıklığı.....	42
TABLO 2: Öğrencilerin Son 12 Ay Boyunca Sigara İçme Sıklığı.....	43
TABLO 3: Öğrencilerin Son 30 Günde Sigara İçme Sıklığı.....	44
TABLO 4: Öğrencilerin Sigara Kullanmayı Bırakmada Zorlanma Oranları.	44
TABLO 4: Öğrencilerin Sigara Kullanma Nedenleri.....	45
TABLO 5: Öğrencilerin Hayat boyu Alkollü İçecek Kullanma Sıklığı.....	45
TABLO 6: Öğrencilerin Son 12 Ayda Alkollü İçecek "Kullanma Sıklığı.....	46
TABLO 7: Öğrencilerin Son 30 Günde Alkollü İçecek Alma Sayısı.....	46

TABLO 8:	Öğrencilerin Son 30 Günde Bira Kullanma Sıklığı.....	47
TABLO 9:	Öğrencilerin Son 30 Günde Şarap İçme Sıklığı.....	47
TABLO 10:	Öğrencilerin Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka Benzeri Alkollü İçki Kullanma Sıklığı.....	48
TABLO 11 :	Öğrencilerin Son 30 Günde Alkol Kullanma Sıklığı.....	48
TABLO 12 :	Öğrencilerin İçki İçtikleri Ortamlar.....	49
TABLO 13 :	Öğrencilerin Hayatları Boyunca İçki Nedeniyle Sarhoş Olma Sıklıkları.....	50
TABLO 14 :	Öğrencilerin 12 Ay İçerisinde Sarhoş Olma Sıklıkları.....	51
TABLO 15 :	Öğrencilerin Son 30 Gün İçinde Sarhoş Olma Sıklıkları.....	51
TABLO 16:	Öğrencilerin Alkol Kullanmama Nedenleri.....	52

TABLO 17: Öğrencilerin Alkol Kullanma Nedenleri.....	53
TABLO 18: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Ebeveyni ile Sorunlarını Paylaşma Sıklığının Karşılaştırılması.....	54
TABLO 19: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Sigarayı Bırakmada Zorlanma Durumlarının Karşılaştırılması.....	55
TABLO 20: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Alkol İçmek Konusunda Aileleriyle Görüş Yakınlıkları.....	56
TABLO 21. Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Aileleriyle Aralarında Sigarayla İlgili Görüş Farklılıkları.....	57
TABLO 22 : Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Hayatları Boyunca İçki Nedeniyle Sarhoş Olma Durumlarının Karşılaştırılması.....	58

TABLO 23: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Dinlenmek Amaçlı Sigara Kullanımının Karşılaştırılması.....	59
TABLO 24: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Kendilerini Rahat Hissetmek Amaçlı Sigara Kullanımlarının Karşılaştırılması.....	60
TABLO 26: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Son 12 Ay Boyunca Sigara İçme Oranlarının Karşılaştırılması.....	61
TABLO 27: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Rakı, Cin, Vs Gibi İçkileri İçmeye Başlama Yaşlarının Karşılaştırılması.....	62
TABLO 28: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının İlk Sigara İçme Yaşlarının Karşılaştırılması.....	63
TABLO 29: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci	

Gruplarının Her Gün Sigara İçmeye Başlama Yaşlarının Karşılaştırılması.....	64
TABLO 30: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Grubunun Alkol Kullanırken Bırakmakta Veya Miktarını Azaltmakta Zorlanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	65
TABLO 31: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Grubunun Sigarayı Bırakma Veya Azaltmada Zorlanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	66
TABLO 32 : Sigara Kullanma Sıklığına Göre Gruplandırılan Öğrencilerin Sigarayı Arkadaşlarıyla Beraberken Kullanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	67
TABLO 33: Sigara Kullanma Sıklıklarına Göre Gruplandırılan Öğrencilerin Sigarayı Yalnızken Kullanmayı Tercih Eden Öğrencilerin Karşılaştırılması.....	68
TABLO 34: Sigara Kullanma Sıklıklarına Göre Oluşturulan Öğrenci Grubunun sigarayı Kalabalık Ortamlarda Arkadaşlarıyla Beraberken Kullanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	69

TABLO 35: Sigara Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Sigarayı Kalabalık Ortamlarda Tek Başına Kullanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	70
TABLO 36 : Sigara İçme Sıklıklarına Göre Oluşturulan Öğrenci Gruplarının İkol Eklenmiş Meyve Sularının Alkol Oranının Biraya Göre Daha Düşük Olduğu Görüşüne Karşı Düşünce Farklarının Karşılaştırılması.....	71
TABLO 37 : Sigara İçme Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Sigara İçmekle İlgili Aynı Cins Arkadaşlarıyla İlgili Tutumların Karşılaştırılması.....	72
TABLO 38: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Cinsiyetlerinin Karşılaştırılması	73
TABLO 39: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Uyku Kaçırmak Amacıyla Sigara Kullanma Amaçlarının Karşılaştırılması.....	74
TABLO 40: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Son 12 Ayda Kullandıkları Alkol Oranlarının Karşılaştırılması.....	75

TABLO 41: Alkol Kullanma Sıklığına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Gruplarının Son 30 Günde Bira Kullanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	76
TABLO 42: Alkol Kullanma Sıklıklarına Göre Oluşturulan Öğrenci Grubunun Son 30 Günde Rakı, Cin, Votka Gibi İçkilerin Kullanımlarının Karşılaştırılması.....	77
TABLO 43: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun 30 Günde Alkol Kullanma Sıklığı.....	78
TABLO 44: Alkol Kullanma Sıklığına Göre Oluşturulan Öğrenci Grubunun En Son İçki İçilen Yerlerin Karşılaştırılması.....	79
TABLO 45: Alkol Kullanma Sıklıklarına Göre Oluşturulan Öğrenci Grubunun Hayat Boyu Sarhoş Olma Oranlarının Karşılaştırılması.....	80

TABLO 46: Alkol Kullanma Oranına Göre Oluşturulan Öğrenci Grubunun eğlenmek Amaçlı Alkol Kullanma Nedeniyle Karşılaştırılması.....	81
TABLO 47: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Babalarının Doğum Yerlerinin Karşılaştırılması.....	82
TABLO 48: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Dinin Önemiyle İgili Karşılaştırılması.....	83
TABLO 49: Alkol İçme Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Alkol İçmekle İlgili Aileyle Görüş Yakınlıklarının Karşılaştırılması.....	84
TABLO 50: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Eğlenmek Amaçlı Araba İle Dolaşma Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	85

TABLO 51: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Diskoya Gitme Sıklıklarının Karşılaştırılması.....	86
TABLO 52: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun İlk Bira İçme Yaşlarının Karşılaştırılması.....	87
TABLO 53: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun İlk Şarap İçme Yaşlarının Karşılaştırılması.....	88
TABLO 54: Alkol kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun İlk Rakı, Cin vs. İçme Yaşlarının Karşılaştırılması.....	89
TABLO 55: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun İlk İçki İçerek Sarhoş Olma Yaşlarının Karşılaştırılması.....	90

TABLO 56: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Alkollü İçecek İçen Arkadaş Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	91
TABLO 57: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Alkol Bırakmakta Veya Miktarını Azaltmakta Zorlanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	92
TABLO 58: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Sigarayı Bırakmakta Veya Miktarını Azaltmakta Zorlanma Oranlarının Karşılaştırılması.....	93
TABLO 59: Alkol kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Votka-Bakardi Eklenmiş Meyve Sularındaki Alkol Oranının Biradan Daha Azdır Görüşünün Karşılaştırılması.....	94
TABLO 60: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Bira Şarap Gibi Alkollü İçecek Kullanan Kendi Cinslerinde Kişilerin Hakkındaki Görüşlerinin Karşılaştırılması.....	95

TABLO 61: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Viski, Votka, Konyak Gibi Sert İçkiler İçen Kendi Cinsiyetten Olan Kişilerle İlgili Görüş Farklarının Karşılaştırılması.....	96
TABLO 62: Alkol kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Aynı Cinsten Kişilerin İstedikleri Kadar Dışarıda Kalmasıyla İlgili Görüşlerinin Karşılaştırılması.....	97
TABLO 63: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Aynı Cinsten Kişilerin Bar Veya Meyhanaye Gitmesiyle İlgili Görüşlerin Karşılaştırılması.....	98
TABLO 64: Alkol Kullanma Sıklıklarına Bakılarak Oluşturulan Öğrenci Grubunun Aynı Cinsten Kişilerin cinsel İlişkiye Girmesiyle İlgili Görüş Farklılıklarının Karşılaştırılması.....	99

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. PROBLEM

Ruhsal yaşantıyı etkileyen bitkiler ve bitkilerden elde edilen maddelerin kullanılması insanlık tarihi kadar eskidir. İlk insanlar bu bitkileri dinsel törenlerde, büyücülükte, kötü ruhların neden olduğunu sandıkları hastalıkların tedavisinde kullanırlardı. Günümüzde ise psikoaktif madde kullanımı büyük bir sorun haline gelmiştir. Dünyada insanlık sorunu haline gelen psikoaktif madde kullanımıyla mücadele etmeye yönelik ortak çabalar artmaktadır. Psikoaktif maddelere karşı mücadele milletlerarası işbirliğini gerektirir hale gelmiştir.(Çakıcı, 2003)

Son yıllarda uyuşturucu madde kullanımına başlama yaşının giderek düşmesi ergenler arasında kullanımın giderek artması, önleme çalışmalarının gençler üzerinde yoğunlaşmasını sağlamıştır. (Çakıcı, 2003)

Alkol ve madde bağımlılığı biyolojik, psikolojik, sosyal ve ekonomik zorlukları da beraberinde getirir. Ortaya çıkan bu zorluklara rağmen alkol ve madde bağımlılarının sayısı gün geçtikçe artmaktadır. (Gümüş ve Diğerleri, 2002)

Gençleri tehdit eden sorunlar arasında sigara ve alkol kullanımı gelmektedir. Özellikle son dönemlerde ülkeler, kültürlerini ve geleceklerini, tehdit eden maddeler arasında yerini alır. Alkol ve sigara tüketilen ülkeler çok yönlü tedbirler almaya çalışırken üreten ülkelerdeki şirketler için ise çok iyi bir gelir kaynağı oluşturmaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde de madde kullanımı son yıllarda önemli bir sorun haline gelmiştir. Lise gençleri arasında yapılan araştırmalar K.K.T.C. gençleri arasında madde kullanımının sorun haline geldiğini göstermiştir. Son dönemlerde görülen, sigara ve alkole bağlı ölümler ve sorunlar, alınması gereken acil tedbirlerin önemi artmıştır. (Çakıcı, 2001)

Gençlerde madde kullanımı pek çok etkenden olabilir. Genellikle arkadaş gruplarında sık kullanılması, merak, aile tutumları, toplumsal tutumlar, gencin içinde yaşadığı çevre gençleri madde kullamaya iten koşullar arasında yer almaktadır. Gençler çeşitli nedenlerle birkaç kez denedikleri maddeye kolayca bağımlı olabilirler. (Ekşi ve Diğerleri, 1998)

Ülkemizde lise gençleri arasında sigara-alkol ve madde kullanımı yaygınlığını, gençlerin tutum ve değer yargılarını araştıran çalışmalar bulunmakla beraber üniversite gençlerine dönük bir çalışma bulunmamaktadır. Bu araştırmada üniversite gençlerinin sigara – alkol kullanım özellikleri ve risk faktörlerinin incelenmesi hedeflenmiştir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Üniversite gençleri arasında sigara ve alkol kullanım davranışı gençlerin sosyodemografik özellikleri, ve bu konudaki tutum ve değer yargılarından etkilenmektedir.

1.1.2. Alt Problemler

- 1.2.1. Erkek öğrenciler kızlara göre daha sık sigara kullanmaktadır.
- 1.2.2. Daha sık sigara kullanan öğrenciler daha küçük yaşta sigara kullanmaya başlamıştır.
- 1.2.3. Daha sık sigara kullanan öğrenciler ebeveynleri ile sorunlarını daha az paylaşabilmektedir.
- 1.2.4. Daha sık sigara kullanan öğrenciler arasında alkol kullanımı da daha yaygındır.
- 1.2.5. Daha sık sigara kullanan öğrenciler arasında sarhoş olma daha yaygındır.
- 1.2.6. Sigara az kullanan öğrenciler özellikle grüç içinde sigara içmeyi tercih ederken, sık kullananlar yalnız da içebilmektedir.
- 1.2.7. Erkek öğrencilere kızlara göre daha sık alkol kullanmaktadır.
- 1.2.8. Türkiye’li öğrenciler Kıbrıs’lı öğrencilere göre daha az alkol kullanmaktadır.
- 1.2.9. Dine verilen önem arttıkça, alkol kullanımı azalmaktadır.

1.2.10. Daha sık alkol kullanan öğrencilerin ilk bira içme yaşı daha düşüktür.

1.2.11. Daha sık alkol kullanan öğrencilerin ilk sarhoş olma yaşı daha düşüktür.

1.2.12. Daha sık alkol kullanan öğrencilerin sarhoş olma sıklığı daha yüksektir.

1.2.13. Daha sık alkol kullanan öğrenciler başkalarının alkol kullanmasını daha fazla onaylamaktadır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin sigara ve alkol kullanım özellikleri ve risk faktörlerini belirlemektir .

1.3. ARAŞTIRMANIN SAYILTILARI

- A) Öğrencilerin anketi içtenlikle yanıtlamaları.
- B) Anketin amaca uygun hazırlanmış olması.

1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

- A) Yakın Doğu Üniversitesi yaz okulu öğrencilerini kapsamaktadır.
- B) Araştırmanın içeriği anketin kapsamıyla sınırlıdır.

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Madde Kullanımı İle İlgili Temel Kavramlar

Madde kullanımı ile ilgili araştırmaları yorumlarken, maddelerin etkileri ve bağımlılık sürecini bilmek önemlidir. Aşağıda madde kullanımı ile ilgili temel kavramlar açıklanmaktadır.

2.1.1. Bağımlılık

Kişinin bırakmak istemesine rağmen kullandığı maddeyi bırakamaması yoksunluk belirtilerinin ortaya çıkması ve kişinin dozunu artırarak madde kullanımını sürdürdüğü bir durumudur. Kişi zarar görmesine rağmen madde kullanmayı sürdürür ve zamanını madde arayarak geçirmeye başlar. (Ögel, 2002)

Ruhsal bağımlılık: uyuşturucu veya uyarıcının verdiği keyfi yaşamak veya onsuz gelecek sıkıntıları önlemek için karşı konulmaz bir şekilde maddeyi yeniden kullanma isteği. (Bektaş, 1991)

Bedensel bağımlılık : maddenin uzun süre veya kısa ama düzenli kullanılması sonucunda, bedenin uyuşturucunun etkisine alışması ve alışılan maddenin alınmaması veya azaltılması sonucunda bedenin yoksunluk belirtilerini göstermesi. (Bektaş, 1991)

Madde kullanımı nedeni ile kişinin iş hayatında performansı düşmeye başlar ve ekonomik kriz yaşamaya başlar. Maddi yönden sıkıntı yaşayan kişi, madde temin etmek için hırsızlık, madde satıcılığı gibi suçları işlemeye hazır hale gelir. (Samancı, 1995)

2.1.2. Tolerans

Kişinin kullandığı madde miktarını giderek artırmasıdır. Kullanılan maddenin etkisi giderek azalmakta ve kişi kullandığı madde miktarını, aynı etkiyi sağlamak için artırmak ihtiyacı duymaktadır. (Ögel, 2002)

2.1.3. Yoksunluk

Uzun süreli yoğun madde kullanımı ardından kan ve doku konsantrasyonlarındaki madde düşüşüne bağlı olarak fizyolojik ve bilişsel bileşenleri olan bir davranışsal değişikliktir. (DSM IV, 1994)

Uzun süre madde kullanımının ardından ortaya çıkan yoksunluk belirtilerinin şiddeti ve süresi kullanılan maddenin cinsine göre değişir. (Ögel, 2002)

Alkol yoksunluk belirtileri kişinin yaşamını tehdit edicidir. Yoksunluk belirtileri son alınan alkolden 3-4 saat içinde başlar. (Mckim, 2000)

Yoksunluk belirtileri yaşamaya başlayan kişi belirtilerden kurtulmak için madde alır. Tolerans ve yoksunluk gelişimi madde bağımlılığı tanısı için gereklidir ama yeterli değildir. (DSM IV, 1994)

Yoksunluk sendromları titremeler, alkolik hallusinoz, yoksunluk nöbetleri, alkol yoksunluğu deliryumu olarak görünür. (Coşkunol, 1996)

2.1.4. Madde Entoksikasyonu

Kullanılan maddenin etkisini göstermesiyle başlar. Kişinin davranışlarında uygunsuz hareketler veya psikolojik değişiklikler ortaya çıkar. Sarhoşluk hali olarak tanımlanabilir. (Ögel, 2002)

Kişide Kavgacılık, duygudurum değişkenliği, bilişsel bozukluklar, yargılama bozukluğu, toplumsal ya da mesleki işlevsellikte bozulma olarak görülür. (DSM IV, 1994)

2.1.5. Bağımlılığın Oluşma Basamakları :

Bağımlılık bir süreçtir. Kişi madde kullanmaya başlar başlamaz bağımlı olmaz. Bağımlılık zaman içerisinde gelişir ve kişi günden güne maddenin dozunu artırmaya başlar. Kişinin bağımlı olması için gelişen süreç çok önemlidir. Bu süreci iyi bilmek gerekir.

- 1) Kişinin ilk maddeyi kullanışı. Maddeyi kullanan kişi istediği zaman bırakabileceğini diğer bağımlılara benzemediğini düşünür.
- 2) Kişi bağımlı olmadığını düşünsede madde kullanımının kendisi için sorun olduğunun farkındadır. Bağımlı olduğunun geç de olsa farkına varır.
- 3) Tedaviyi kabullenmekte zorlanır. Genelde tedaviden beklenen anlayış ve dinlenmedir.
- 4) Kişi ailesi istediği için değil kendisi için tedavi görmeye karar verir, fakat kişinin bırakmak istediği kullandığı maddedir. Ancak alışkanlıklarını, arkadaşlarını, yaşam biçimini değiştirmesi gerektiğini ve hayatı boyunca bir daha hiç madde kullanmaması gerektiğini düşünemez.

5) Kişi temiz ve mutludur. Kötü günlerini unuttur. Kişinin tekrar maddeyi denemek istemesi onu eski günlerine götürebilir. En büyük tehlike burada başlar. Kişi tekrar bağımlı olabilir. (Ögel, 2002)

2.1.6. DSM IV Madde Bağımlılığı Tanı Ölçütleri

12 aylık bir dönem içinde herhangi bir zaman ortaya çıkan, aşağıdakilerden üçü ya da daha fazlası ile kendini gösteren, klinik olarak belirgin bir bozulmaya yol açan uygunsuz madde kullanım örüntüsü:

- 1- Aşağıdakilerden biri ile tanımlandığı üzere tolerans gelişmiş olması
 - a- Entoksikasyon ya da istenen etkiyi sağlamak için belirgin olarak artmış miktarlarda madde kullanma gereksinmesi.
 - b- Sürekli olarak aynı miktarda madde kullanması ile belirgin olarak azalmış etki sağlaması.
- 2- Aşağıdakilerden biri ile tanımlandığı üzere yoksunluk gelişmiş olması
 - a- Söz konusu maddeye özgü yoksunluk sendromu
 - b- Yoksunluk semptomlarından kurtulmak ya da kaçınmak için aynı madde alınması
- 3- Madde çoğu kez tasarlandığından daha yüksek miktarlarda ya da daha uzun bir dönem süresince kullanılır
- 4- Madde kullanımını bırakmak ya da denetim altına almak için sürekli istek ya da boşa çıkan çabalar vardır.
- 5- Maddeyi sağlamak, maddeyi kullanmak ya da maddenin etkilerinden kurtulmak için çok fazla zaman harcama
- 6- Madde kullanımı yüzünden önemli toplumsal, mesleki etkinlikler ya da boş zamanlarını değerlendirme etkinlikleri bırakılır ya da azaltılır.

- 7- maddenin neden olmuş ya da alevlendirmiş olabileceği, sürekli olarak var olan ya da yineleyici bir biçimde ortaya çıkan fizik ya da psikolojik bir sorunun olduğu bilinmesine karşın madde kullanımı sürdürülür.

Fizyolojik Bağımlılık Gösteren: Tolerans ya da yoksunluğun kanıtı vardır.

Fizyolojik bağımlılık Göstermeyen: Tolerans ya da yoksunluğun kanıtı yoktur.

(DSM IV, 1994)

2.1.7. Madde Kötüye Kullanımı

Madde kötüye kullanımı, sürekli olarak madde kullanımına bağlı yineleyen ve çok önemli olumsuz sonuçlarına rağmen, madde kullanımının olmasıdır. (DSM IV, 1994)

Kişinin çevresine, hayatına, kendisine zarar vermesine rağmen madde kullanımıdır. Kişi zarar gördüğü halde, madde kullanımına devam eder. Okul başarısızlığı, aile sorunları yaşayan kişi, yasal sorunlarla da karşılaşır. (Ögel, 2002)

Kişi sorumluluklarını yerine getirmede güçlük, fiziksel olarak zararlı olacak koşullarda tekrarlanan kullanım, yasal sorun, toplumsal ve kişiler arası alanlarda sorunlar yaşar. (DSM IV, 1994)

2.1.8. DSM IV Madde Kötüye Kullanımı Tanı Ölçütleri

A. 12 aylık bir dönem içinde herhangi bir zaman ortaya çıkan, aşağıdakilerden biri ya da daha fazlası ile kendini gösteren, klinik olarak belirgin bir bozulmaya yol açan uygunsuz bir madde kullanım örüntüsü:

- 1- İşte, okulda ya da evde alması beklenen başlıca sorumlulukları almama ile sonuçlanan yineleyici bir biçimde madde kullanımı
- 2- Fiziksel olarak tehlikeli durumlarda yineleyici bir biçimde madde kullanımı
- 3- Madde ile ilişkili ortaya çıkan yasal sorunlar
- 4- Maddenin etkilerinin neden olduğu ya da alevlendirdiği, sürekli ya da yineleyici toplumsal ya da kişilerarası sorunlara karşı sürekli madde kullanımı

B. Bu semptomlar madde bağımlılığı ölçütlerini karşılamamaktadır. (DSM IV, 1994)

2.1.9. Bağımlılık Yapıcı Maddeler

İnsanoğlu, sinir sistemine ve ruhsal durumlarına etki eden, yiyecek içecek ve benzeri maddelere karşı hep ilgi duymuştur. Bu maddelerin kökleri ve kimyasal özellikleri birbirinden farklıdır. Farklı olan maddeler kişilerin davranışları üzerindede farklılıklar yaratır. (Babaoğlu, 1997)

DSM-IV sınıflama sistemine göre bağımlılık yapan maddeler şu şekilde incelenmektedir: (DSM-IV , 1994)

- 1- Nikotin
- 2- Alkol
- 3- kannabis
- 4- Kokain
- 5- Hallüsinojenler

6- İnhalanlar

7- Opiyatlar

8- Fensiklidin

9- Sedatifler, hipnotikler, anksiyolitikler

Bağımlılık yapan maddelerin içerisinde sigara ve alkolü ele alacağız.

2.2. SİGARA

En çok kullanılan ve bağımlılık yapan maddelerdendir. Sigara içenlerin oranı giderek artmaktadır. İnsanların çoğu sigaranın zararlarını bilmesine rağmen bağımlılıktan kurtulamamaktadır. Bırakmak isteseler bile nikotinin bağımlılık yapıcı özelliği bunu engellemektedir. (Ekşi, 1998)

Sağlık açısından, sigaradan çok dumanı önemlidir. Sigaranın yanması sırasında 6000 çeşit zararlı madde oluşmaktadır. Bunların bir kısmı partikül diğerleri ise gaz halindedir. Sigara dumanından her nefes çekme sırasında 300 000 ile 3,5 milyar arasında partikül akciğerlere ulaşmaktadır. Bir sigaradan çekilen nefes sayısı, günlük içilen sigara sayısı ve ömür boyu içilen sigara sayısı dikkate alındığında akciğerlerin maruz kaldığı durum ortadadır. http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp (27/01/06)

2.2.1. SİGARANIN PSİKOLOJİK ETKİLERİ :

Sigaranın psikolojik etkileri arasında olumsuz duygularda azalma kendini gösterir. Gerginlik, öfke, korku, utanç gibi olumsuz duygularda sigaranın etkisiyle azalma oluşur.

Sigaranın bir diğer psikolojik etkisi ise stres altında olan kişinin duygusal iniş çıkışlarında azaltma olmasına neden olur. (Mckim, 2000)

2.2.2. Sigaradaki Zararlı Maddeler

Sigaranın içindeki zararlı maddeler arasında yer alan aromatik hidrokarbonlar grubunda nikotin, fenol, krezol, beta-naftilamin, n-nitrozonornikotin, benzopiren, metaller (nikel, arsenik vb.), indol, karbzaol, kateşol bulunmaktadır. Sigaranın içinde bulunan karbonmonoksitler arasında ise hidrosiyanik asit, asetaldehid, akrolein, amonyak, formaldehid, nitrojen oksitler, nitrozaminler, hidrazin, vinil klorür bulunmaktadır.

Nikotin

Tobacco bitkisi yani tütün *Nicotiana tabacum* olarak geçer. Birkaç saat tolerans oluşturmaya için yeterlidir. Önce Santral sinir sisteminde uyarı yapar, ardından depresyon belirtileri görülür. Ayrıca iskelet kaslarında paralizmeye neden olur. (Mckim, 2000)

Nikotin bir tütün alkaloididir. İçeriği ise toplandıktan sonra işleme şekline göre değişir. Zayıf bir baz olan nikotin hava ile temas edince kahverengi renk alıp tütün kokusunu oluşturur. (Coşar ve Diğerleri, 1996)

Nikotin kişinin sigara içme arzusunu artırır. Kişiyi bağımlı yaptığı için sigara dumanındaki en tehlikeli maddedir.

(http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp 27/01/06)

Nikotin Etkileri

Nikotin, adrenalin ve noradrenalin salımını artırır, Kalp hızı ve kan basıncının artmasına neden olur, Oksijen tüketimi artar, Kardiak aritmine neden olur, Periferik vazokonstriksiyon, Ateroskleroz, Kol bacaklarda kan akımını artırması gibi etkilere neden olur. (http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp 27/01/06).

2.2.3.DSM IV Nikotin Yoksunluğu İçin Tanı Ölçütleri

- A. En az birkaç hafta süreyle her gün nikotin kullanılması.
- B. Nikotin kullanımının birden bırakılmasının ya da kullanılan nikotin miktarının azaltılmasının ardından 24 saat içinde aşağıdaki bulgulardan dördünün (ya da daha fazlasının) ortaya çıkması:
 - 1- disforik ya da depresif duygudurum
 - 2- insomnia
 - 3- irritabilite, sinirlenme ya da öfkelenme
 - 4- anksiyete
 - 5- düşüncelerini yoğunlaştıramama
 - 6- huzursuzluk
 - 7- kalp hızında azalma
 - 8- iştah artması ya da kilo alma
- C. B Tanı Ölçütündeki semptomlar klinik olarak belirgin bir sıkıntıya ya da toplumsal, mesleki alanlarda ya da önemli diğer işlevsellik alanlarında bozulmaya neden olur.
- D. Bu semptomlar genel tıbbi duruma bağlı değildir ve başka bir mental bozuklukla daha iyi açıklanamaz (DSM IV,1994)

Nem

Sigara dumanının içindeki su buharına verilen addır. Gözle görülemeyen küçük parçacıklar sigaranın nemi ile akciğere sonra kana geçerek tüm vücuda yayılır. (Çakıcı, 2002)

CO (Karbon Monoksit) (Egzoz Gazı)

Sigara dumanının en önemli bölümünü oluşturur. Araçlar yakıtlarını yaktıktan sonra egzozla atılan gazdır. Çok zararlı bir gazdır. Bir tek sigarayla vücuda 400ppm CO alınır. (Çakıcı, 2002)

Katran

Yoğun, siyah ve yapışkan özelliğinden dolayı nicotin, CO ve nem dışında kalan bölüme katran denmektedir. Sigara katranı 3997 madde içermektedir. Bazıları şunlardır: Aromatik nitrozaminler, Aromatik Aminler, Hidrokarbonlar, Radyoaktif Polrnyum (4 maddenin de kanserojen olduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır), Hidrosiyanik, Tuluen, Nikrik oksit, Arsenik oksit, DDT, Radon, Metanol, Cadminium, Nikel, Bütan gaz, Amonyak . (Çakıcı, 2002)

Sigara dumanında bulunan katran kanserojendir. Sigaranın yanan ucundaki dumanda bu maddelerin oranı daha da yüksektir. (Mckim, 2000)

2.2.4. SİGARANIN YOL AÇTIĞI HASTALIKLAR

Sigara kullanımı birçok hastalığı ardından getirmektedir. Kalp damar tıkanıklığı, bronşların daralması ve buna bağlı çeşitli akciğer hastalıkları, beyin damarlarının tıkanmasına bağlı felçler başta olmak üzere çeşitli hastalıklar görülebilir. (Ögel, 2003)

Sigaranın neden olduğu kanser türleri arasında, akciğer kanseri, ağız, dil, dudak kanseri, gırtlak kanseri, pankreas kanseri, böbrek kanseri, mesane kanseri, rahim ağzı kanseri, penis kanseri yer alır. (http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp 27/01/06).

Sigara sindirim sistemini etkileyerek gastrit ve ülser oluşumuna neden olurken solunum sistemini de etkileyerek, akut ve kronik bronşit, astım, atelaktazi, amfizem, solunum güçlüğü çekilmesine neden olur.

http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp (27/01/06).

Sigaranın kan damarları üzerine etkisi büzüşme, damar cidarı değişiklikleri ve tıkanıklık, beyin damarlarını etkileyerek koma, felç, bunama, kalp damarlarını etkileyerek kalp krizine, uç damarlarda böbrek yetmezliği, üremi, yüksek tansiyona, büyük damarlarda ise yüksek tansiyon kalp yetmezliğine neden olmaktadır.

(http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp, 27/01/06).

Sigaranın hamileler üzerindeki etkisi ceninde gelişme bozukluğu, anomaliler, düşük, erken doğum, ölü doğum, düşük doğum ağırlığı, doğumdan sonra ani bebek ölümleri, çocuğun uyumsuz veya hiperaktif olması, çocukta kişilik ve konsantrasyon bozuklukları şeklinde kendini gösterir. (http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp 27/01/06).

Kadınların çoğu hamile olunca sigarayı bırakmaktadır. Halbuki hamile olmadan altı ay önce sigara bırakılmalıdır. (Grant, 1999)

Sigara içen ve doğum kontrol hapı kullanan kadınlarda kalp krizi (10 misli), beyin kanaması ve bacaklarda tromboflebit riski önemli ölçüde artmakta erken menopoza ve kısırlığa neden olurken erkeklerde ise cinsel güçsüzlük ve kısırlığa sebebiyet verir.

Sigaranın kişiler üzerindeki genel etkisi; ciltte erken kırışma, kötü nefes kokusu, dişler ve tırnaklarda renk değişikliği, koku ve tat alma duyusunda azalma, katarakt, sosyal soyutlanma olarak kendini gösterir.

2.3. ALKOL

Madde bağımlılıklarına bakıldığında en sık görüleni alkol bağımlılığıdır. Kişinin alkol alma isteğini kontrol edememesi, hayatında olumsuz etkiler bırakması madde kullanım bozukluklarının belirtisi demektir. Yani kişinin beden ve ruh sağlığını aile, iş ortamını etkiliyor ve kişi buna rağmen alkol kullanımını kontrol edemiyorsa alkol bağımlılığı kendini ortaya koymuş demektir. (Coşkunol, 1996)

Alkol hastalarında kişisel rol ve işlevlerde bozulma ve yetiyitimi ortaya çıkar. Çoğu araştırmacı bu durumu 3'e ayırır ; ruhsal, bedensel ve sosyal. (Mercan Ve Diğerleri, 1999)

Alkolün çok yaygın olarak kullanılması yüksek derecede bağımlılık yapma etkisinden ve yasal olarak kullanılabilen bir madde olmasından kaynaklanmaktadır. (AMATEM, 1997)

Ağız yoluyla alınan alkol mide bağırsak kanalından hızlı bir şekilde tam olarak emilir. (Coşkunol, 1996)

Kandaki alkol düzeyinin 60-80 miligramı geçmesi durumunda kişinin konuşması ve hareketlerinde bozulma görünür. Alınan alkol oranının artmasıyla, şiddete yönelik saldırgan davranışlar artar. Kişide sapık cinsel eğilimlerde alkol seviyesinin artması, üst benliğin denetimi azaltmasıyla ortaya çıkar. (Ekşi, 1998)

Alkol kullanımıyla ilgili yanlış düşünceler vardır. Alkolün uyuku getirdiği veya cinsel gücü artırdığı gibi. Aslında alkol gevşeme duygusuyla uyuku getirirken, uyuku düzeni ve kalitesini bozar. Alkolün etkisiyle kişi sosyal baskılardan kurtulup cinsel rahatlama yaşayabilir ama cinsel gücü olumsuz yönde etkiler. (AMATEM, 1997)

2.3.1. Alkolün Etken Maddesi

Alkol doymuş karbon atomuna bağlı hidroksil gurubundan oluşan organik moleköl gurubudur. İçkilerde kullanılan alkolün en yaygın olanı etil alkol (etanol) dur. (Çakıcı, 2000)

Etil alkol (etanolün) formülü $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ 'dır. Alkol çeşitleri olmakla beraber, formülü CH_3OH olan metil alkol (metanol) bunlardan en çok bilinenidir. Aslında "alkol" kelimesi ile etil alkol demek istenilmektedir. (Üçışık, 1990).

Etil alkol suda çözülebilen bir sıvıdır. Etil alkol iki yolla elde edilebilir.

1-Fermentasyon: etil alkol elde etmenin en eski yoludur. Fermentasyon yoluyla elde edilen içkilerde, etil alkol oranı en yüksek %12dir. Şarap ve bira fermentasyon yoluyla elde edilen içkilerdir.

2-Distilasyon: bu yolla yapılan içkilerde alkol konsantrasyonu % 95'i bulabilir. Likör viski distilasyon yoluyla elde edilen içkilerdir.(Mckim, 2000)

2.3.2. Alkolün Fizyolojik Etkileri

Alkol alındığı andan itibaren hızla emilmeye başlar. Alkolün etkisi vücut kütlesi, cinsiyet, alkollü içeceğin cinsi, ne kadar hızla içildiği ve ne ile beraber içildiği etkilenme derecesini değiştirir. (Mckim,2000)

2.3.3. Yaygın Kullanılan İçkilerde Alkol Oranları

Yaygın kullanılan içkiler	Alkol oranları %
Bira	6
Malta bira	8
Light bira	6
Viski,votka,cin,brendi,rom	43
Tekila,konyak	40
Şarap	12
Kırmızı,beyaz,roze	12
şeri	20
vermut	18

Fermentli içkiler olan bira ve şarapta alkol oranı daha düşükken, distile içkilerde alkol oranı daha yüksek bulunmaktadır. Yukarıdaki tabloda sık kullanılan içkilerdeki alkol oranları gösterilmektedir.(http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp 27/01/06).

Standart içki örneklerine bakacak olursak:

bir şişe bira (400ml)=bir tek sert içki (rakı, cin, votka, viski, vs) (40 ml)=bir bardak şarap (120 ml) = bir ufak bardak şeri (80 ml) = bir bardak likör (80 ml) olarak belirtilmiştir. (Coşkunol, 1996)

2.3.4.Alkolün Kısa Dönem Etkileri

Duyu ve algıda farklılıkların oluşması, İnhibisyonda azalma, korku duygusunun azalma, idrara çıkmada artma, uyuku hali, kalp atımında artma, motor koordinasyonunda bozulma alkolün kısa dönemde gösterdiği etkilerdir. (McKim,2000)

2.3.5. Alkolün Alınan Mg'a Göre Birey Üzerindeki Etkisi (Köknel, 1998).

10-20 MG	Düşüncede açıklık, iyimserlik, neşe, aşırı konuşma, kendine güven, atılganlık.
20-40 mg	Neşe durumu artar, kimi kez aşırı neşe, taşkınlık ve keyif hali olur. Bu dönemde, bedensel yorgunluk, bitkinlik, halsizlik durumu da azalır. Hafif ağrılar ortadan kalkar. Başdönmesi, sıcaklık, kızarma, terleme olabilir.
40-60 mg	Konuşma bozulur. Düzenli hareketler azalır. İstemli hareketler zorlaşır. Konuşma ve hareketlerde taşkınlık ve tutarsızlık ortaya çıkar.
60-80 mg	Konuşma ve düzenli hareketlerdeki bozukluk artar. Oturma ve yürümede dengesizlik görülür. Taşkınlık ve tutarsızlık artar. Saldırgan belirtiler ortaya çıkar. Alınganlık, bağırış çağırma, küfür, vurup kırma, kavga, tahrip etme duygusu öne çıkar.
80-100 mg	Üstbenliğin denetimi azalır ya da bütünüyle ortadan kalkar. Kişi kırıncı, kavgacı ve saldırgandır. Ruhsal durum çocuksudur. Zaman zaman gereksiz üzüntü, sıkıntı, ağlama, kendini suçlama, kıskançlık, yaşamdan yakınma biçiminde belirtiler olur. Kalp vurum sayısı ve solunum hızlanır. Görme bulanıklaşır.
100-200 mg	Üstbenliğin denetimi bütünüyle kalkar. Saldırganlık, sapık cinsel eğilimler ortaya çıkar. Konuşma, görme, yürüme, sendeleme, yalpalama görülür. Bilinç bulanır. Bulantı, kusma olur.
200-300 mg	Başlangıçta aşırı kaygı ve sıkıntı, bilinç bulanıklığı, öfke, kızgınlık görülür. Bulantı, kusma ve kalp vurum sayısı artar ve bozulur. Ağır ve derin horrultu uyku dönemi başlar. Kan basıncı düşer. Zaman zaman şiddetli taşkınlık ve saldırganlık ortaya çıkar.

2.3.6. DSM IV Alkol Entoksikasyonu İçin Tanı Ölçütleri

- A. Yakında alkol almış olması.
- B. Alkol alımı sırasında ya da hemen sonrasında gelişen, klinik açıdan belirgin olarak uygunsuz, davranışsal ya da psikolojik değişiklikler (örn. Uygun düşmeyen cinsel ya da saldırgan davranış, duygudurum değişkenliği, yargılama bozukluğu, toplumsal ya da mesleki işlevsellikte bozulma).
- C. Alkol kullanımı sırasında ya da hemen sonrasında gelişen aşağıdaki bulgulardan birinin (ya da daha fazlasının) bulunması:
 - 1- sözü ağızda gevelercesine konuşma
 - 2- koordinasyon bozukluğu
 - 3- sendeleyerek yürüme
 - 4- nistagmus
 - 5- dikkat ya da bellek bozukluğu
 - 6- stupor ya da koma
- D. Bu semptomlar genel tıbbi duruma bağlı değildir ve başka bir mental bozuklukla daha iyi açıklanamaz. (DSM IV,1994)

2.3.7. DSM IV Alkol Yoksunluğu İçin Tanı Ölçütleri

- A. Çok fazla ve uzun süreli alkol kullanımının sonlandırılması (ya da azaltılması).
- B. A Tanı Ölçütünden sonra, birkaç saatten birkaç güne dek değişen bir zaman içinde gelişen aşağıdakilerden ikisinin (ya da daha fazlasının) bulunması:
 - 1- otonomik hiperaktivite (örn. Terleme ya da 100'ün üzerinde bir nabız hızı)
 - 2- artmış el tremoru
 - 3- uykusuzluk
 - 4- bulantı ya da kusma

5- gelip geçici görsel, dokunsal ya da işitsel hallüsinasyonlar ya da illüzyonlar

6- psikomotor ajitasyon

7- anksiyete

8- grand mal konvülsiyonlar

C. B Tanı Ölçütündeki semptomlar klinik olarak belirgin bir sıkıntıya ya da toplumsal, mesleki alanlarda ya da önemli diğer işlevsellik alanlarında bozulmaya neden olur.

D. Bu semptomlar genel tıbbi duruma bağlı değildir ve başka bir mental bozuklukla daha iyi açıklanamaz. (DSM IV,1994)

2.3.8. ALKOLÜN PSİKOLOJİK ETKİSİ

Alkolün kişiler üzerindeki psikolojik etkisine bakacak olursak, muhakemede bozulma, inhibiyonda azalma, korkuda azalma, risk alma davranışlarında artış, agresif davranışlar sergilemek ve bellek kaybı gibi davranışlar görülür. (Mckim,2000)

Alkol kişinin davranışlarındaki etkisini anksiyete, endişe, sıkılganlık ve sorumluluk duygusunun azalması şeklinde gösterir. Baskı altında tutulan içgüdüler, istekler ve eğilimler alkolün etkisiyle eyleme geçmesi kolaylaşır. (Conkunol, 1996)

Ailelerinde anti sosyal kişilik özellikleri ve alkolizm olan bireylerin, alkolle birlikte giden anksiyete bozuklukları göstermektedir. (Samancı ve Diğerleri, 1995)

Alkol kişide depresyon, anksiyete, bellek kaybının dışında paranoya ve uyukusuzluğada neden olmaktadır. (AMATEM, 1998)

Alkol santral sinir sistemi üzerinde oluşturduğu etkiden dolayı depresyona neden olur. Depresyon ve disinhibisyon yapmasından dolayı davranışsal etkiler ortaya çıkar. (Conkunol, 1996)

Alkolün kişinin neşelenmesini sağladığı, rahatlattığı, sinirlerini yatıştırdığı, cinsel gücünü artırdığı, uyumaya yardımcı olduğu yanlış düşünceler vardır. Aslında alkolün etkisi eğlenmek yerine tutarsız davranışlara ve taşkınlığa yol açarken rahatlama yerine zamanla sinirlik gerginlik, uyuku kalitesinde bozulma ve cinsel g üzerinde olumsuz etkisi vardır.(akıcı, 2000)

Uzun süre yüksek miktarda alkol kullanan kişi bıraktığı veya azalttığında, huzursuzluk, sinirlilik, algı bozukluğu,dikkat eksikliği, tedirginlik, uyukusuzluk gibi yoksunluk belirtileri gösterir. (Ögel, 2003)

Alkol hastaları 5 gruba ayrılmaktadır.

- 1- Alfa alkolizm: kişinin bedensel ve duygusal sıkıntılarını bastırmak amacıyla önemli sorunlara yol açmadan alkol kullanma durumudur. Kişi alkol kurallarına ters düşse de kontrol kaybı veya içki bırakamama durumu yaşamaz.
- 2- Beta alkolizm: henüz bağımlılık oluşmadan alkolün kişide fiziksel zarar oluşturmasıdır. (siroz, gastrit gibi)
- 3- Gama alkolizm: fiziksel bağımlılık ve tolerans geliştirilmiş şekilde alkol kullanımıdır. Belli koşullarda alfa ve beta alkolizm gurubundaki bir kişi gama alkolizm olan bir kişiye dönüşebilir.
- 4- Delta alkolizm : geri dönüşü olmayan organik bozukluklar oluşur.ağır ruhsal bozuklukların yanında ileri derecede toplumsal uyumsuzluklar görülür. 1-2 gün içmezlerse çekilme belirtileri ortaya çıkar.
- 5- Epsilon alkolizm : hasta epizodik ve kompulsif olarak, fizik kollaps meydana gelene kadar içer. (Ceylan, 1998)

2.3.9. Alkolün Sağlık Üzerindeki Etkileri

Alkol kullanımının insan sağlığına etkileri şunlardır: Hiper tansiyon, kalp ritim bozukluğu, İskemik kalp hastalığı, kardiomiopati, kan basıncı yükselmesi, gastrit, yemek borusunda bozukluk, mide ve duodeum etkileri, pankreatit, ince bağırsakta emilim bozukluğu, karaciğer hastalığı, cinsel işlev bozuklukları, yemek borusu kanseri, karaciğer kanseri, baş, boyun kanseri, baş ağrısı, uyuku bozuklukları, bellek bozuklukları, kas güçlüğü, alkolik pellegra ansefalopstisi, hematolojik etkiler, teratojenik etkiler, fetal alkol sendromu.

(http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp 27/01/06)

2.3.10. Hamilelikte Alkol Kullanımı

Hamilelikte alkol alan annelerin çocuklarının spastik doğurma riski vardır. Bebeğe zeka geriliği ve bedensel anomaliler görülebilir. Alkolük anne babaların çocuklarının diğer çocuklara oranla alkolik olma ihtimali daha yüksektir. (Ekşi ve Arkadaşları, 1998)

Hamilelikte fetal alkol sendromu düşük doğum veya bebekte zeka geriliğine neden olur. Bebeğin üst dudağı uzun, burnu çökük , gözleri küçük olur. Alkol alan annenin bebeği de alkol almış olmaktadır, emzirme sırasında anne sütü ile alkol bebeğe geçer. (McKim, 2000)

2.4. Ergenlik Dönemi

Ergenlik 13-20 yaşlarına kadar sürdüğü kabul edilen dönemdir. Bu dönem cinsel, fizyolojik ve bilişsel yönden olgunlaşma süreci olarak tanımlanır. (AMATEM, 1997)

Ergenlik dönemi blüğe ermeyle başlar. Ön ergenlik dönemde ise hızlı fiziksel, bilişsel ve psikolojik gelişimin olduğu bir dönemdir. Ergenlik ise, ön ergenlik döneminde görülen değişikliklere uyum dönemidir. En son ergenlik dönemi, yetişkin sorumluluklarına, seçimlerine, fırsatlarına geçiş dönemidir. (Senemoğlu, 1998)

Ergenlik çağı bedensel, cinsel ve ruhsal yönden önemli değişikliklerin olduğu dönemdir ve hızlı büyüme cinsel dürtü artışı, benliğin henüz tam olgunlaşmaması olması, toplumsal yerin henüz kesinleşmemesi, aile bağlarının sürmesi gibi etkenler ergenlik döneminin zorluklarını oluşturmaktadır. (Öztürk, 1998)

Ergenlikteki değişiklikler cinsel salgı bezlerinin kana bol miktarda salgı bırakmasıyla başlar. kızlarda (estrogen), erkeklerde testosteron (testosterone) salgıları beyindeki hipofiz bezinin uyarılmasıyla bol miktarda üretilmeye başlanır. (Cüceloğlu, 2000)

Ergenlik öncesinde, kız ve erkek çocuklarda başlayan değişiklikler, bazı bölgelerde kıllanma, göğüslerin çıkması, erkek çocuklarda ses değişikliği, boy uzaması kilo almak gibi değişikliklerlerdir. Kız çocuklarında ay hali, erkek çocuklarında gece boşalması cinsel yönden olgunlaşmanın belirtisidir. (AMATEM, 1997)

Bu çağda gençler dış görüntülerini sorun haline getirebilirler. Erkekler sıksa olduklarını, maço bir görüntüleri olmamasından şikayet ederken, kızlarda kilolarını sorun haline getirirler. Bunlar gençlerin yaşadığı imaj sorunlarıdır ve ailenin yardımıyla aşılması

gereken önemli sorunlardan biridir. Bazı gençler görünüşleri nedeniyle intihar etmeyi bile düşünürler. (Grant, 1996)

Bedensel gelişim sırasında kızların kas gelişimi erkeklere göre ikinci plandadır. Bundan dolayı kadının bedeninde daha fazla yağ, erkeğin bedeninde ise daha fazla kas vardır. Erkeklerin ciğer ve kalbi kızlarınkinden daha büyüktür. (Cüceloğlu, 2000)

Ergenlik döneminde yaşanan farklılıklar:

- Ergen hızla değişen, gelişen vücuduyla tanışıp kabullenmek zorundadır. Kızlar büyüyen göğüslerini kapatmaya çalışırken, erkekler konuşurken ansızın çatlayan sesleriyle başetmeye çalışır.
- Ergenlikte genç izlendiğini, hakkında konuşulduğunu düşünür. Kendini güzel, yakışıklı ince uzun olarak görmeyebilir. Bu durum kaygı ve endişeye neden olabilir.
- Ergenlik döneminde soyut düşünceler ön plana çıkar. Ben kimim, ne için verim gibi sorular sorarlar.
- Bu dönemde arkadaşlık dostluk ön plana çıkar.
- Kendini arkadaş grubuna kabul ettirmek ister ve grup değerlerini savunur. Dostluk arkadaşlık ön planda olduğu bir dönemdir.
- Grubun içinde kendini rahat hissedemeyen genç toplum tarafından yargılandığını kabul görmediğini varsayar.

- Her konuda eleştirildiğini düşünen genç aile toplum çatışmaları yaşar. Kendine filim artistini, politikacıyı model olarak alabilir onlar gibi giyinip davranabilirler.
- Ergenlik çağındaki genç duygulanımda değişimler yaşayabilir.
- Gençler gelecek korkusu, yakınıni kaybetme korkusu, yeni ortamlara girme, yeni insanlarla tanışmak, kendini ifade yetersizlik, yalnızlık, karanlık gibi korkular yaşayabilir. (AMATEM, 1997)

Büyümek gençler için acı verici, kafa karıştırıcı, utanç verici ve hatta bazen ürkütücüdür. psikolojik olarak yaşadıkları korkuları vardır. Alay edilme korkusu, reddedilme korkusu ve olumsuz düşünceler üretme korkusu gibi korkular gençlerin yaşadıkları zorluklar arasındadır. (Grant, 1996)

Çocukluk çağından kalan sorunların çözümü bu çağda yapılıır. Sorunları çözmek sanıldığından daha zordur. Genç coşan dürtüler üzerinde egemenlik kurmak zorundadır. Cinsel ve saldırgan dürtülerin sıkıştırması, gencin bastırmak zorunda kalışı zor çözülen bir sorundur. Çatışmalar ve bocalama yaşanması gençlerin ruhsal durumlarının tanımlanmasını güç bir hale getirmektedir. (Öztürk, 1998)

Çocuklar yetişkinliğe adım attıkca kendilerini ailelerinin parçası gibi hissetmeleri çok önemlidir. Soyutlandıklarını düşündükleri anda kendilerini yalnızlığa veya arkadaşlarıyla daha çok zaman geçirmeye başlarlar. Onları anlamıyor görünmektense ilgilenildiğini göstermek yalnız olmadıklarını gösterecektir. (Grant, 1996)

Bu çağda gençler kendilerini bazen çok yalnız, kimsesiz, güvensiz hissedebilirler. Bazı ruhsal bozukluklar (psikozlar, nevrotik durumlar, kişilik bozuklukları) böyle dönemlerde ortaya çıkabilir. (Öztürk, 1998)

Vücuttaki fizyolojik değişiklikler, düşünce sisteminde oluşan değişiklikler gencin ruh halindeki değişikliklerin meydana gelmesine neden olur. Buluş çağında hormonların iniş çıkışlarında hayatın zorlaşmasına neden olmaktadır. (Grant, 1996)

2.4.1. Gençlerde Alkol Ve Sigara Kullanımı

Gencin madde kullanımı, ruhsal, toplumsal, bedensel, eğitim ve adli alanlarda problemler yaşamasına neden olur. Madde kullanımı gencin kontrol ve direnme gücünün kaybına neden olur. (Ekşi ve Diğerleri,1998)

Madde kullanan ergeni yaşlılarının gerisinde kalmaktadır, geri kalması kişiyi çaresizliğe itmekte ve madde kullanımını devam ettirmesine neden olur. (Ögel, 2003)

Gençler arasında en önemli sorunlardan biri alkol kullanımıdır. Alkol uyuşturucudan daha önemli bir sağlık sorunudur. Kolay elde edilmesi, toplumda kabul görmesi ve hoş karşılanması tehlikeyi artırır. Ergenler arkadaşlarıyla beraberken birbirlerini sarhoş oluncaya kadar içki içmeye kışkırtırlar. 20 yaşına gelen gençler içki limitini çoktan zorlamış olurlar.(Ekşi ve Diğerleri 1999, Öztürk, 1998)

Erken yaşta alkol kullanmaya başlayan gençlerde, okul ve eğitim yaşantılarının etkilendiği görünmektedir. Ayrıca diğer maddeleride kullandıkları ve kanunla başlarının belaya girdiği görülür. Kızlarda ise hamile kalma sık görülür. (Ekşi ve Diğerleri,1998)

Ergenler sarhoş olduklarında gülmemek veya içki içmeye teşvik etmemek gerekir. Bunun onlara hiçbir yararı yoktur. (Öztürk, 1998)

Sigara ve alkol kullanan gençlerin daha çok uyuşturucu madde kullanma nedenleri, uyuşturucu maddeyi daha düşük oranda tehlikeli olarak değerlendirmekte ve diğer

maddeleri kullanmaya daha istekli görünmeleridir. Sigara ve alkol kullandıkları için çevre ile daha çok çatışma ve sorun yaşarlar, buda onları diğer maddeleri kullanmaya iten önemli bir etken olabilir. (AMATEM, 1997)

15-24 yaşları arasında gençlerin ölüm nedenlerinin çoğu alkole bağlı araba kazaları, suda boğulma, intihar, yangın yoluyla ölümdür. Adam öldürme suçlarının nedeni yine alkolle bağlantılıdır. (Ekşi ve Diğerleri, 1998)

Sigaradan nefret eden çocuklar büyüyünce sigara içmeme kararı alırken bazılarında meraktan erken yaşta sigaraya başlarlar. İlk başlarda sigara içmekten çok az insan zevk alır, fakat sonraları alışkanlığa dönüşür. (Grant, 1996)

Bu dönemde ebeveynlerin gösterdiği ilgi ve şefkat çok önemlidir. Gençlere gösterilen ilgi ile madde kullanımı arasında ters orantı olduğu tesbit edilmiştir. (Alpay ve diğerleri, 1998).

2.4.2. Gençlerde Sigara Ve Alkol Kullanımının Nedenleri

Alkol ve diğer uyuşturucu bağımlılıklarının bir çok nedeni vardır. Kalıtım yanında otoriter aile özelliği de bu durumu olumsuz etkiler. Kaygı ve depresyondan kurtulmak, güven sağlamak, sorumluluktan kaçmak için alkol kullanılabilir. Utangaç, çekingen, sabırsız, aşırı duyarlı ve kaygılı kişilerde psikoaktif madde kullanımı gelişebilir. (Ankay, 1998)

Gençler alkolü eğlenmek, sıkıntı gidermek, rahatlamak, uyumak, tadı hoş geldiği ve arkadaşları içtiği için kullanmayı tercih ediyorlar. (Çakıcı, 2000)

Gençler alkolün çok sık kullanılmasından dolayı, büyümenin doğal bir parçasıymış gibi karşılamaktadır. Yetişkinlerin alkol tüketimi gençlerin alkol kullanımını büyümenin bir parçası şeklinde algılamalarına neden olabilir. (1998)

Merak gençleri madde kullanımına iten nedenlerden biridir. Gençler maddenin yaratacağı duyguyu merak ettikleri için arkadaş guruplarında diskotek gibi ortamlarda kullanmaya başlayabilmektedirler. (Ekşi ve, Diğerleri 1998)

Arkadaş ilişkisi çok önemlidir. Arkadaşı madde kullanan gençinde madde kullanmak istemesi büyük bir olasılıktır. (Ekşi ve Diğerleri, 1998)

Gençler sigarayı, zevk aldığı, sıkıntısını gidermek, rahatlamak, kilo almamak, olgun görünmek, popüler olmak, dikkatini artırmak veya arkadaşları içtiği için kullanmayı tercih ediyor. (Çakıcı, 2000)

Kişilik özellikleri de gençlerin alkol, sigara ve diğer maddelere başlamaları için sebep olabilir. Denemeye, yeniliğe açık ve meraklı kişilikler denemeye daha açıktırlar. Kurallara karşı çıkan, duygusal açıdan dengesiz veya uyum güçlüğü gösteren heyecanlı, çabuk parlayan, gençler birkaç kez denedikleri maddeye bağımlı hale gelebilirler.

Ailenin tutumuda çok önemlidir. Disiplinin olmaması gibi yeterli sevgi, güven, destek verilmemesi gibi çeşitli nedenlerle kolayca madde kullanmaya başlayabilirler.

Madde kullanımını önemsemeyen tehlikeli görmeyen toplumlarda çok daha kolay başlayabilir. Çevre ve komşuluk ilişkileride gencin maddeye başlamasında önemlidir. (Ekşi ve Diğerleri, 1998)

Kendine güvenen gençler kendi kararlarını verebilirler. Böylece arkadaşları ne yaparsa yapmak zorunda kalmazlar. Kendi kararlarını kendileri verirler. Gencin kendine değer vermesi aile tarafından sağlanmalıdır. (Öztürk, 1998)

Ergenler duygularıyla başa çıkmak ve sorunların üstesinden gelmek için mantıklı yollar geliştiremedikleri zaman kendilerini içkiye vermektedirler. (Öztürk, 1998)

Sigaraya çocuk yaşta başlanması bir nedeni de büyüdükleri havası kazandırmaktır. Bazıları ise sadece meraktan sigaraya başlar. Sigaraya genellikle 20 yaşından önce başlanır. (Grant, 1996)

2.5. K.K.T.C'DE ERGENLERDE MADDE KULLANIMI İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Son yıllarda KKTC lise gençleri arasında yapılan anket çalışmaları, ülkemizde sigara alkol kullanımının giderek artmakta olduğunu göstermektedir.

Dr.Mehmet Çakıcı ve Dr.Ebru Çakıcı tarafından 1996, 1999 ve 2003 yıllarında lise ve ortaokullarda madde kullanımıyla ilgili araştırmalar yapmışlardır. Yapılan araştırmalarda dünyada artış gösteren madde kullanımının KKTC'de de kullanımının giderek arttığı görülmüştür.

Dr.Mehmet Çakıcı ve Dr.Ebru Çakıcı tarafından 1996 yılında KKTC'nin tüm liselerinde 2215 lise 2.sınıf öğrencileri arasında yapılan araştırmada öğrencilerin % 47.2'si hayatları boyunca en az bir kez sigara kullandığı ve bunların % 13'ü 40 defadan fazla sigara kullandığı tesbit edilmiştir. Öğrencilerin % 80.8'i hayatları boyunca en az bir kez alkol kullanmışlardır. Son 30 gün içinde öğrencilerin % 41.5'i alkol denemiştir. Yaklaşık hergün içki içenlerin oranı % 2.0 olarak tesbit edilmiştir. (Çakıcı ve Çakıcı, 1996)

Dr.Mehmet Çakıcı ve Dr.Ebru Çakıcı 1996 yılında yaptıkları çalışmayı, 1999 yılında da tekrarlamışlardır. 1999 yılında yapılan çalışmada, KKTC'deki lise 2. sınıf öğrencileri arasında hayat boyu sigara prevalansı % 40.6, alkol % 79.7 olarak tesbit edilmiştir. (Çakıcı ve Çakıcı, 1999)

Zafer Bekiroğulları tarafından 444 lise 2. sınıf öğrenci arasında yapılan çalışmada hayat boyu sigara prevalansı % 39.6 ve alkol prevalansı % 85.8 olarak tesbit edilmiştir. (Bekiroğulları, 2003)

K.K.T.C.'de 2003 yılında 13-65 yaş arası 800 kişi rast gele örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Çalışmaya alınan kişilerin cinsiyeti, yaşı, köy yerleşim yeri gözönüne alınarak dağılımları hesaplanmıştır. Avrupa konseyinin 'The Model European Questionnaire' formu ile yapılan çalışmada psikoaktif maddelerin kullanım yaygınlığı araştırılmıştır. Güney Kıbrısta aynı çalışma yapılmış ve karşılaştırılmıştır. Kıbrıs'lı Türkler arasında sigara kullanma oranı % 44.5 iken Kıbrıslı Rumlar arasında % 47 olarak tesbit edildi. Kıbrıs'lı Türkler arasında alkol kullanma oranı % 82.1 iken Kıbrıslı Rumlar arasında % 85.2 olarak tesbit edildi. (Çakıcı ve Diğerleri, 2003)

Yapılan araştırmalar K.K.T.C. gençleri arasında madde kullanımının giderek arttığını ve önleme programlarına ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır.

2.6 YURT DIŞINDA MADDE KULLANIMI İLE İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR

1993-1994 yıllarında her ülkenin aynı dönemde, ortak metodoloji kullanması sağlanarak 15-16 yaş grubu öğrencilerinin karşılaştırılabilir ESPAD adındaki proje çalışması yapılmasına karar verildi. Katılan ülkelerin uygulayacakları soru formu geliştirilmiş örnekleme ve alan çalışması ile ilgili metodolojiye ait ayrıntılar ve avrupa konseyi standardı da belirlenmiştir.

ESPAD ülkelerinde 1995 yılında 15-16 yaş grubu öğrencilerin hayatboyu madde kullanım prevelansları.

ÜLKELER	SİĞARA	ALKOL
ABD	%58	%70
İspanya	%58	%70
Yunanistan	%47	%95
Fransa	%54	%78
Birl. Krallık	%68	%94
Ukrayna	%66	%87
Türkiye	%68	%61
İsveç	%71	%89
Slovenya	%59	%87
Slovak Cum	%66	%96
Portekiz	%56	%79
Polonya	%66	%82
Norveç	%65	%79
Malta	%55	%92
Litvanya	%65	%95
İtalya	%64	%88
İrlanda	%74	%91
İzlanda	%61	%79
Macaristan	%69	%91
Finlandiya	%77	%89
Faroe Ada.	%87	%79
Estonya	%72	%93
Danimarka	%68	%96
Çek Cum.	%74	%97
Kıbrıs Rum.	%53	%90
Hırvatistan	%69	%82

ESPAD projesine katılan 30 ülkenin 26'sı koşulları tam yerine getirmiştir. 15-16 yaş grubu ergenler birbirleri ile karşılaştırılmıştır.

ESPAD ülkelerinde 1999 yılında 15-16 yaş grubu öğrencilerin hayatboyu madde kullanım prevalansları (ESPAD, 2000).

ÜLKELER	SİĞARA	ALKOL
Bulgaristan	%52	%66
Hırvatistan	%44	%53
Kıbrıs Rum.	%35	%58
Çek Cum.	%49	%81
Danimarka	%50	%90
Estonya	%42	%74
Forea Ada.	%57	%66
Finlandiya	%56	%86
Fransa	%57	%68
Makedonya (FYROM)	%38	%40
Yunanistan	%49	%80
Greenland	%65	%70
Macaristan	%53	%72
İzlanda	%49	%85
İrlanda	%45	%70
İtalya	%31	%33
Latvin	%38	%58
Litvanya	%36	%55
Malta	%31	%50
Norveç	%54	%82
Polonya	%40	%57
Portekiz	%50	%73
Romanya	%32	%32
Rusya	%53	%64
Slovak Cum.	%47	%71
Slovenya	%43	%68
İsveç	%45	%80
Ukrayna	%43	%65
İngiltere	%48	%81

1999 yılında da aynı çalışma ESPAD ülkelerinde benzer yöntemle yapılan çalışmalar bağlamında tekrarlanmış ve 15-16 yaş grubu ergenler birbirleriyle karşılaştırılmıştır.

BÖLÜM III

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN HİPOTEZİ

Üniversite öğrencilerinde alkol ve sigara kullanılmaktadır. Sigara alkol kullanımıyla ebeveyn ilişkileri, arkadaş ilişkileri, boş zaman etkinlikleri okulla ilgili davranışları arasında ilişki bulunmaktadır.

3.2. ARAŞTIRMANIN TİPİ

Çalışma kontrol grubu örneğin içinden sağlanan kesitsel araştırma tipindedir.

3.3. ARAŞTIRMANIN YERİ VE ZAMANI

Araştırma 2005 temmuz ayında Yakın Doğu Üniversitesi yaz okulunda yapılmıştır.

3.4.EVREN HAKKINDA BİLGİ

Çalışmanın evrenini Yakın Dogu Üniversitesi yaz okulu öğrencileri oluşturmaktadır. 2004-5 Yaz okulunda 1131 öğrenci ders almıştır.

3.5.ÖRNEKLEM SEÇİMİ

Çalışmaya üniversitenin çeşitli bölümlerinden yaz okulunda ders alan 120 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya alınan bölümler : İngilizce bölümü, bilgisayar öğretmenliği, işletme, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, deniz işletmeciliği ve yönetimi, bankacılık finans, ekonomi, muhasebe, psikoloji, halkla ilişkiler, bilgisayar mühendisliği, uluslar arası ilişkiler, elektrik mühendisliği, makine mühendisliği bölümleridir.

3.6. ANKET FORMU

Bu çalışmada öğrencilerin sigara, alkol, kullanım sıklığını, öğrencilerin etkinliklerini, okul durumlarını, arkadaş ilişkilerini, aile ilişkilerini ve özelliklerini, öğrencilerin çeşitli konulardaki düşüncelerini araştıran soruların yer aldığı ve sosyodemografik bilgileri içeren bir anket formu kullanılmıştır. Anket formu öğrencilerin kendileri tarafından doldurulacak şekilde hazırlanmıştır. Anket formunda madde kullanımı ile ilgili olan sorular hayat boyu, son 12 ayda, son 30 günde olmak üzere üç zaman sürecini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Anket formunun bölümlerinin içeriği aşağıda belirtilmektedir:

I. BÖLÜM

Öğrencilerin cinsiyeti, doğum yılı, doğum yeri, hangi bölümde ve kaç dönem okudukları sorulmaktadır.

II. BÖLÜM

Madde kullanma sıklığı, miktarı, nedenleri ve tutumlarını araştıran sorular Avrupa Konseyi Pompidou Grubuna ait 'Alkol ve Diğer Maddelerle İlgili Avrupa Okullarında Anket Projesi' (ESPAD)'da kullanılan anket formundan Mehmet Çakıcı'nın 1996 ve

1999 çalışmalarında uyarladığı şekli esas alınarak hazırlanmıştır. Çalışmamızın ikinci bölümünde hayat boyu, son 1 yıl ve son 30 gün içinde sigara ve alkol kullanım sıklığı, miktarı, sarhoş olma sıklığı, alkol ve sigara kullanma ve kullanmama nedenleri sorulmuştur.

III.BÖLÜM

Ebeveynlerinin doğum yeri ve eğitim durumları, aile ilişkileri, okuldaki durumları, boş zaman etkinlikleri, arkadaş ilişkileri sorulmuştur.

3.7. VERİ TOPLAMA

Araştırmanın veri toplama aşaması tezin yazarı tarafından yürütülmüştür. Anket uygulanacak her sınıfa anket konusu hakkında standart bilgi verilmiş, yapılmakta olan araştırmanın tamamen bilimsel bir çalışma olduğunu, cevapların gizlilik esası içinde kalacağı, tüm sorulara yanıt verilmesinin gerekli olmadığı, istenildiği anda çalışmayı sonlandırabilecekleri konusunda bilgilendirilmiştir. Yarım saat süren anketler 120 kişiye uygulanmıştır.

3.8. GEÇERLİLİK VE GÜVENİLİRLİK

Güvenirliğin değerlendirilmesi için ankette benzer davranışı değerlendiren sorular arasındaki tutarlılığa bakılmıştır. Burada yaşam boyu sorusuna “hayır” cevabı veren öğrencilerin sayısı ile ilk defa kaç yaşında kullandın sorusuna “hiçbir zaman” cevabı veren öğrenciler karşılaştırılarak bu iki soruya her madde için tutarsız cevap veren öğrencilerin sayısı hesaplanmıştır.

Çalışmanın geçerliliğinin değerlendirilmesinde anket formunun farklı ülkelerden uzmanlar tarafından hazırlanmış olması, anketin gerçekten ölçmek istediği davranışları ölçtüğünü düşündürmektedir. Öğrencilerin işbirliği çalışmada yüksekti, gönüllülük esasına dayalı olduğu halde sadece birkaç öğrenci anketi doldurmayı istememiştir. Ankette kimlik bilgisinin sorulmaması, cevaplama sırasında sınıf öğretmeninin dışarı çıkartılması, öğrencilerin daha içten cevap verdiğini düşündürmektedir. Boş bırakılan soru oranı düşüktür ve cevaplarda mantıksal tutarlılık vardır. Bunlar çalışmanın geçerliliğini artırmaktadır.

3.9. VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Anketlerde alınan veriler SSPS 10.01 istatistik programı ile değerlendirilmiştir. Çalışmada istatistik yöntem olarak belirleyici yöntemler ve ki-kare yöntemleri kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. YAYGINLIK TABLOLARI

Araştırmaya katılan öğrencilerin 43 (35.8)'i kadın ve 77 (64.2)'si erkek olarak tespit edilmiştir.

Öğrencilerin yaş ortalaması 22.36 ± 2.36 bulunmuştur, yaş dağılımı 18-32 yaşları arasındadır.

Öğrencilerin 59 (%49.2)'si Kıbrıs, 54 (%45.0) Türkiye, 3 (%2.5)'i İngiltere ve 4 (%3.3)'ü diğer ülke doğumludur.

TABLO 1. Öğrencilerin hayat boyu sigara içme sıklığı

	N	(%)
Hiç	33	(27,7)
1-2	7	(5,9)
3-5	4	(3,4)
6-9	6	(5,0)
10-19	6	(5,0)
20-39	3	(2,5)
40 veya daha fazla	60	(50,4)
Toplam	119	(100,0)

Araştırmaya katılan her iki öğrenciden biri hayat boyu 40 defadan fazla sigara içtiğini bildirirken, dörtte biri ise hiç kullanmadığını belirtmiştir.

Erkek öğrencilerin (%81.6) kız öğrencilere (%55.8) göre yaşamboyu sigara deneme oranı ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında, erkek öğrencilerin anlamlı derecede daha sık sigara kullandığı tespit edilmiştir ($p:0.004$).

TABLO 2. Öğrencilerin son 12 ay boyunca sigara içme sıklığı

	N	(%)
Hiç	44	(36,7)
1-2	8	(6,7)
3-5	5	(4,2)
6-9	2	(1,7)
10-19	5	(4,2)
20-39	3	(2,5)
40 veya daha fazla	53	(44,2)
Toplam	120	(100,0)

Araştırmaya katılan öğrencilerin %44.2'si son 12 ay boyunca 40 defadan fazla sigara içtiğini bildirmiştir.

TABLO 3. Öğrencilerin son 30 günde sigara içme sıklığı

	n	(%)
Hiç içmedim	53	(44,5)
Haftada 1 sigaradan az	8	(6,7)
Günde 1 sigaradan az	3	(2,5)
Günde 1-5 sigara	11	(9,2)
Günde 6-10 sigara	7	(5,9)
Günde 11-20 sigara	22	(18,5)
Günde 20 sigaradan fazla	15	(12,6)
Toplam	119	(100.0)

Son 30 gün boyunca öğrencilerin yaklaşık yarısının (%46.2) hergün sigara içtiği tespit edilmiştir.

TABLO 4. Öğrencilerin sigara kullanmayı bırakmada zorlanma oranları

	n	(%)
Çok zorlandım	15	(20,5)
Zorlandım	20	(27,4)
Zorlanmadım	13	(17,8)
Hiç zorlanmadım	25	(34,2)
Toplam	73	(100,0)

Öğrencilerin yaklaşık yarısı (%47.9) sigarayı bırakmada zorlandığını ifade etmektedir.

TABLO 4. Öğrencilerin sigara kullanma nedenleri

	n	(%)
Rahatlamak	23	(29.5)
Arkadaş ortamına uymak	10	(12.8)
Uykusunu kaçırmak	3	(3.8)
Dikkat toplamak	9	(11.5)
Dinlenmek	14	(17.9)
Diğer	21	(26.9)

Hayatboyu en az bir kez sigara içtiğini belirten öğrenciler arasında en sık sigara kullanma nedeni (%29.5) rahatlamak olarak belirtilmiştir.

TABLO 5. Öğrencilerin hayat boyu alkollü içecek kullanma sıklığı

	n	(%)
Hiç	11	(9,3)
1-2	9	(7,6)
3-5	5	(4,2)
6-9	5	(4,2)
10-19	11	(9,3)
20-39	7	(5,9)
40 veya daha fazla	70	(59,3)
Toplam	118	(100,0)

Öğrencilerin çoğu (%59.3) hayat boyu kırk defadan fazla alkol aldığını bildirmiştir.

TABLO 6. Öğrencilerin son 12 ayda alkollü içecek kullanma sıklığı

	n	(%)
Hiç	20	(16,8)
1-2	12	(10,1)
3-5	8	(6,7)
6-9	10	(8,4)
10-19	7	(5,9)
20-39	14	(11,7)
40 veya daha fazla	48	(40,3)
Toplam	119	(100,0)

Öğrencilerin %40,3'ü son 12 ayda kırk defadan fazla alkollü içecek içtiğini belirtmiştir.

TABLO 7. Öğrencilerin son 30 günde alkollü içecek alma sayısı

	n	(%)
Hiç	34	(28,3)
1-2	13	(10,8)
3-5	19	(15,8)
6-9	19	(15,8)
10-19	16	(13,3)
20-30	19	(15,8)
Toplam	120	(100,0)

Öğrencilerin %71,5'si son 30 gün içinde alkol aldığını bildirmiştir.

TABLO 8: Öğrencilerin son 30 günde bira kullanma sıklığı

	n	(%)
Hiç	41	(35,0)
1-2	20	(17,1)
3-5	17	(14,5)
6-9	11	(9,4)
10-19	19	(16,2)
20-29	9	(7,7)
Toplam	117	(100,0)

Öğrencilerin % 64,9'u son 30 günde bira içtiğini bildirmiştir.

TABLO 9 : Öğrencilerin son 30 günde şarap içme sıklığı

	n	(%)
Hiç	84	(75,0)
1-2	20	(17,9)
3-5	4	(3,6)
6-9	3	(2,7)
10-19	1	(0,9)
20-29	0	(0)
Toplam	112	(100,0)

Öğrencilerin % 75'i son 30 günde hiç şarap içmediklerini belirtmiştir.

TABLO 10 : Öğrencilerin son 30 günde rakı, cin, votka benzeri alkollü içki kullanma sıklığı

	n	(%)
Hiç	64	(55,2)
1-2	12	(10,3)
3-5	19	(16,4)
6-9	12	(10,3)
10-19	7	(6,0)
20-29	2	(1,7)
Toplam	116	(99,9)

Öğrencilerin % 55,2' si son 30 günde rakı, cin,votka benzeri içkiler içmediklerini belirtmiştir.

TABLO 11 : Öğrencilerin son 30 günde alkol kullanma sıklığı

	n	(%)
Hiç	34	(28,3)
İki haftada bir	19	(15,8)
Haftada bir	21	(17,5)
Haftada iki kez	21	(17,5)
Haftada ikiden fazla	21	(17,5)
Günde bir kez	4	(3,3)
Toplam	120	(99,9)

Öğrencilerin %71,6'sı son 30 gün içinde alkol kullanmıştır.

TABLO 12 : Öğrencilerin içki içtikleri ortamlar

	n	(%)
Hiçbir zaman içki içmem	8	(6,9)
Evdeydim	39	(33,6)
Başka birisinin evindeydim	7	(6,0)
Dışarıda sokakta parkta Veya açık havadaydım	15	(12,9)
Bir barda veya kafedeydim	11	(9,5)
Diskodaydım	21	(18,1)
Lokantadaydım	9	(7,8)
Diğer	6	(5,2)
Toplam	116	(100)

Öğrencilerin % 33.6'sı evlerinde % 18'i de discoda içki içmeyi tercih ettiklerini belirtti.

TABLO 13 : Öğrencilerin hayatları boyunca içki nedeniyle sarhoş olma sıklıkları

	n	(%)
Hiç	40	(33,6)
1-2	29	(24,4)
3-5	26	(21,8)
6-9	3	(2,5)
10-19	6	(5,0)
20-39	7	(5,9)
40 veya daha fazla	8	(6,7)
Toplam	119	(99,9)

Öğrencilerin % 33,6'sı hayatları boyunca hiç sarhoş olmazken % 24'u 1-2 kez sarhoş olmuş.

TABLO 14 : Öğrencilerin 12 ay içerisinde sarhoş olma sıklıkları

	n	(%)
Hiç	78	(65,5)
1-2	20	(16,8)
3-5	7	(5,9)
6-9	6	(5,0)
10-19	5	(2,5)
40 veya daha fazla	3	(2,5)
Toplam	119	(98,2)

Öğrencilerin %16,8' i 12 ay içerisinde 1-2 kez sarhoş olduklarını belirtirken, %65,5'i hiç sarhoş olmadıklarını belirtti.

TABLO 15 : Öğrencilerin son 30 gün içinde sarhoş olma sıklıkları

	n	(%)
Hiç	98	(82,4)
1-2	11	(9,2)
3-5	6	(5,0)
6-9	3	(2,5)
10-19	1	(0,8)
Toplam	119	(99,9)

Öğrencilerin % 82,4'ü son 30 gün içinde hiç sarhoş olmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 16. Öğrencilerin alkol kullanmama nedenleri

	n	(%)
Sağlığa zararlı	35	(50,7)
Tadını sevmiyorum	18	(26,0)
İnsanlara verdiği zararı biliyorum	23	(33,3)
Pahalı	3	(4,3)
Gereksinim duymuyorum	30	(43,4)
Bağımlılıktan korkuyorum	2	(0,2)
Etkilerinden hoşlanmıyorum	9	(13,0)
Çevrem izin vermiyor	3	(4,3)
Dini inançlarıma aykırı	19	(27,5)
diğer	8	(11,5)

Alkol kullanmama nedenini belirten 69 öğrencinin yaklaşık yarısı (%50.7) sağlığa zararlı olmasını sebep olarak göstermiştir.

Tablo 17. Öğrencilerin alkol kullanma nedenleri

	n	(%)
Eğlenmek	58	(63,7)
Uyuyabilmek	6	(0,6)
Denemek	3	(0,3)
Sinirlendiğim için	9	(0,9)
Sıkıntıdan	16	(17,5)
Rahatlamak	32	(35,1)
Sorunlarımdan uzaklaşmak	19	(20,8)
Arkadaşlarım içtiği için	17	(18,6)
Kendimi iyi hissetmek	21	(23,0)
diğer	8	(8,7)

Alkol kullanma nedenini belirten 91 öğrenci arasında en sık eğlenme sebebi olarak gösterilmiştir.

4.2. KARŞILAŞTIRMA TABLOLARI

TABLO 18: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının ebeveyni ile sorunlarını paylaşma sıklığının karşılaştırılması

Aile ile sorun paylaşımı	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan çok	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Bütün sorunlar	16	(53,3)	9	(34,6)	29	(48,3)
Bazı sorunlar	12	(40,0)	14	(53,8)	26	(43,3)
Hiç	2	(6,7)	3	(11,5)	5	(8,3)
Toplam	30	(100)	26	(100)	60	(100)

$$X = 2,186$$

$$df = 4$$

$$p = 0,702$$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin aileleri ile sorunları paylaşma sıklığı ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmemiştir. (p=0,702)

TABLO 19: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının sigarayı bırakmada zorlanma durumlarının karşılaştırılması

Sigarayı bırakmakta zorlanma	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Çok zorlandım	0	(0)	0	(0)	15	(27,3)
Zorlandım	2	(40,0)	2	(15,4)	16	(29,1)
zorlanmadım	0	(0)	2	(0)	13	(23,6)
Hiç zorlanmadım	3	(60,0)	11	(84,6)	11	(20,0)
Toplam	5	(100,0)	13	(100,0)	55	(100,0)

$X=24,054$

$df=6$

$p= 0,001$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin sigarayı bırakmada zorlanma durumlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,001$)

TABLO 20 : Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının alkol içmek konusunda aileleriyle görüş yakınlıkları

Aile ile alkol içmekle ilgili görüş benzerlikleri	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Çok benzer	16	(57,1)	7	(26,9)	8	(13,3)
Benzer	7	(25,0)	8	(30,8)	15	(25,0)
Farklı	1	(3,6)	5	(19,2)	16	(26,7)
Çok farklı	4	(14,3)	5	(19,2)	18	(30,0)
Bilmiyorum	0	(0)	1	(3,8)	3	(0,5)
Toplam	28	(100,0)	26	(100,0)	60	(100,0)

$X=22,64$

$df=8$

$P=0,004$

Hayat boyu hiç,40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin sigara içmek konusunda aileleriyle görüş yakınlıkları ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,004$)

TABLO 21. Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının aileleriyle aralarında sigarayla ilgili görüş farklılıkları

Aile öğrenci arasında sigarayla ilgili görüş farkı	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Çok benzer	18	(64,3)	11	(42,3)	7	(11,7)
Benzer	2	(7,1)	3	(11,5)	10	(16,7)
Farklı	2	(7,1)	5	(19,2)	15	(25,0)
Çok farklı	5	(17,9)	6	(23,1)	25	(41,7)
Bilmiyorum	1	(3,6)	1	(3,8)	3	(5,0)
Toplam	28	(100,0)	26	(100,0)	60	(100,0)

X=26,813

df=8

P=0,001

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin aileleri ile sigara ile ilgili görüş farklılıkları ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,001)

TABLO 22 : Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının hayatları boyunca içki nedeniyle sarhoş olma durumlarının karşılaştırılması

Hayat boyu içki nedeniyle sarhoş olma oranları	Sigara kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
	n (%)	n (%)	n (%)
Hiç	21 (65,6)	6 (23,1)	13 (21,7)
1-2	5 (15,6)	9 (34,6)	15 (25,0)
3-5	5 (15,6)	8 (30,8)	13 (21,7)
6-9	0 (0)	0 (0)	3 (5,0)
10-19	0 (0)	0 (0)	5 (8,3)
20-39	0 (0)	2 (7,7)	5 (8,3)
40 veya daha fazla	1 (3,1)	1 (3,8)	6 (10,0)
Toplam	32 (100,0)	26 (100,0)	60 (100,0)

$X=28,892$

$df=12$

$p=0,004$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin hayat boyu içki nedeniyle sarhoş olma oranlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,004$)

TABLO 23: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının dinlenmek amaçlı sigara kullanımının karşılaştırması

	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Dinlenmek amaçlı sigara kullanımı	n	(%)	n	(%)	n	(%)
hayır	24	(100,0)	21	(100,0)	44	(75,9)
evet	0	(0)	0	(0)	14	(24,1)
Toplam	24	(100,0)	21	(100,0)	58	(100,0)

$$X=12,571$$

$$df=2$$

$$p=0,002$$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin dinlenmek amaçlı sigara kullanımlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,002$)

TABLO 24: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının kendilerini rahat hissetmek amaçlı sigara kullanımlarının karşılaştırılması

Kendini rahat hissettiği için sigara kullanımı	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hayır	24	(100,0)	20	(95,2)	36	(62,1)
evet	0	(0)	1	(4,8)	22	(37,9)
Toplam	24	(100,0)	21	(100,0)	58	(100,0)

X=18,776

df=2

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin kendilerini rahat hissetmek amaçlı sigara kullanımının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 26: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının son 12 ay boyunca sigara içme oranlarının karşılaştırılması

Son 12 ayda sigara içme oranları	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	33	(100,0)	10	(38,5)	0	(0)
1-2	0	(0)	8	(30,8)	0	(0)
3-5	0	(0)	3	(11,5)	2	(3,3)
6-9	0	(0)	2	(7,7)	0	(0)
10-19	0	(0)	3	(11,5)	2	(3,3)
20-39	0	(0)	0	(0)	3	(5,0)
40 veya daha fazla	0	(0)	0	(0)	53	(88,3)
Toplam	33	(100,0)	26	(100,0)	60	(100,0)

X=159,456

df=12

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin son 12 ayda sigara oranlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 27: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının raki, cin, vs gibi içkileri içmeye başlama yaşlarının karşılaştırılması

Raki, cin, vs içmeye başlama yaşı	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	21	(63,6)	6	(24,0)	12	(21,1)
11 yaş ve öncesi	0	(0)	0	(0)	0	(0)
12-13	2	(6,1)	1	(4,0)	4	(7,0)
14-15	2	(6,1)	3	(12,0)	17	(29,8)
16-17	3	(9,1)	9	(36,0)	12	(21,1)
18 ve üstü	5	(15,2)	6	(24,0)	12	(21,1)
Toplam	33	(100,0)	25	(100,0)	57	(100,0)

X=24,936

df=8

p=0,002

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin raki, cin, vs. İçmeye başlama yaşlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,002)

TABLO 28: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının ilk sigara içme yaşlarının karşılaştırılması

İlk sigarayı içme yaşı	Sigara kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
	n (%)	n (%)	n (%)
Hiç	29 (90,6)	2 (7,7)	1 (1,7)
11 yaş ve öncesi	0 (0)	0 (0)	1 (1,7)
12-13	0 (0)	5 (19,2)	7 (11,7)
14-15	0 (0)	8 (30,8)	20 (33,3)
16-17	2 (6,3)	5 (19,2)	14 (23,3)
18 ve üstü	1 (3,1)	6 (23,1)	17 (28,3)
Toplam	32 (100,0)	26 (100,0)	60 (100,0)

$X=92,566$

$df=10$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 4 0'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin ilk sigara içme yaşlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 29: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının her gün sigara içmeye başlama yaşlarının karşılaştırılması

Hergün sigara içmeye başlama yaşı	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	30	(93,8)	20	(80,0)	6	(10,2)
11 yaş ve öncesi	0	(0)	0	(0)	0	(0)
12-13	0	(0)	1	(4,0)	3	(5,1)
14-15	0	(0)	0	(0)	4	(6,8)
16-17	0	(0)	2	(8,0)	11	(18,6)
18 ve üstü	2	(6,3)	2	(8,0)	35	(59,3)
Toplam	32	(100,0)	25	(100,0)	59	(100,0)

$X=72,445$

$df=8$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin her gün sigara içmeye başlama yaşlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 30: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci grubunun alkol kullanırken bırakmakta veya miktarını azaltmakta zorlanma oranlarının karşılaştırılması

	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Alkol kullanırken bırakmakta veya azaltmakta zorlanma	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç kullanmadım	16	(53,3)	12	(46,2)	6	(10,2)
Evet	1	(3,3)	1	(3,8)	17	(28,8)
Hayır	13	(43,3)	13	(50,0)	36	(61,0)
Toplam	30	(100,0)	26	(100,0)	59	(100,0)

X=27,991

df=4

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin alkol kullanırken bırakmakta veya azaltmakta zorlanmalarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 31: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci grubunun sigarayı bırakma veya azaltmada zorlanma oranlarının karşılaştırılması

Sigarayı bırakmak veya azaltmada zorlanma	Sigara kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
	n (%)	n (%)	n (%)
Hiç kullanmadım	29 (90,6)	11 (42,3)	1 (1,7)
evet	1 (3,1)	3 (11,5)	33 (55,9)
Hayır	2 (6,3)	12 (46,2)	25 (42,4)
Toplam	32 (100,0)	26 (100,0)	59 (100,0)

$X=79,656$

$df=4$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin sigarayı bırakmakta veya azaltmada zorlanma durumlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 32 : Sigara kullanma sıklığına göre gruplandırılan öğrencilerin sigarayı arkadaşlarıyla beraberken kullanma oranlarının karşılaştırılması

	Sigara kullanma					
Sigaranın arkadaşlarla beraberken içilmesi	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hemen her zaman	1	(5,9)	2	(11,1)	29	(49,2)
Bazen	0	(0)	7	(38,9)	28	(47,5)
Hiçbir zaman	16	(94,1)	9	(50,0)	2	(3,4)
Toplam	17	(100,0)	18	(100,0)	59	(100,0)

$X=60,026$

$df=4$

$p=0,00$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin sigarayı arkadaşlarıyla beraberken içilmesinin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 33: Sigara kullanma sıklıklarına göre gruplandırılan öğrencilerin sigarayı yalnızken kullanmayı tercih eden öğrencilerin karşılaştırılması

Sigaranın yalnızken kullanımı	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hemen her zaman	0	(0)	0	(0)	24	(41,4)
Bazen	1	(6,3)	5	(29,4)	29	(50,0)
Hiçbir zaman	15	(93,8)	12	(70,6)	5	(8,6)
Toplam	16	(100,0)	17	(100,0)	58	(100,0)

X=53,645

df=4

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin sigaranın yalnızken kullanımının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 34: Sigara kullanma sıklıklarına göre oluşturulan öğrenci grubunun sigarayı kalabalık ortamlarda arkadaşlarıyla beraberken kullanma oranlarının karşılaştırılması

	Sigara kullanma					
Kalabalıkta arkadaşlarla sigara kullanımı	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hemen her zaman	0	(0)	1	(5,6)	30	(51,7)
Bazen	0	(0)	4	(22,2)	24	(41,4)
Hiçbir zaman	16	(100,0)	13	(72,2)	4	(6,9)
Toplam	16	(100,0)	18	(100,0)	58	(100,0)

X= 61,317

df=4

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin kalabalıkta arkadaşlarla sigara kullanımının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 35: Sigara kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci gruplarının sigarayı kalabalık ortamlarda tek başına kullanma oranlarının karşılaştırılması

	Sigara kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Kalabalık ortamlarda tek başına sigara kullanımı	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hemen her zaman	1	(6,3)	1	(5,9)	26	(44,8)
Bazen	0	(0)	4	(23,5)	24	(41,4)
Hiçbir zaman	15	(93,8)	12	(70,6)	8	(13,8)
Toplam	16	(100,0)	17	(100,0)	58	(100,0)

X=44,63

df=4

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin kalabalık ortamda yalnızken sigara kullanımının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 37 : Sigara içme sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci gruplarının sigara içmekle ilgili aynı cins arkadaşlarıyla ilgili tutumların karşılaştırılması

	Sigara kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
Aynı cinsten kişilerin sigara içmesiyle ilgili tutumlar	n (%)	n (%)	n (%)
Kesinlikle onaylarım	1 (3,3)	2 (7,7)	7 (13,0)
Onaylarım	4 (13,3)	6 (23,1)	23 (42,6)
Kararsızım	3 (10,0)	5 (19,2)	2 (3,7)
Onaylamam	6 (20,0)	10 (38,5)	13 (24,1)
Kesinlikle onaylamam	16 (53,3)	3 (11,5)	9 (16,7)
Toplam	30 (100,0)	26 (100,0)	54 (100,0)

$X = 27,568$

$df = 8$

$p = 0,001$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla sigara kullanan üç grup öğrencinin sigara içmekle ilgili aynı cinsten arkadaşlarıyla ilgili tutumlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p = 0,001$)

TABLO 38: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci gruplarının cinsiyetlerinin karşılaştırılması

Cinsiyet	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Kız	4	(36,4)	25	(67,6)	14	(20,0)
Erkek	7	(63,6)	12	(32,4)	56	(74,7)
Toplam	11	(100,0)	37	(100,0)	70	(100,0)

$X=23,647$

$df=2$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin cinsiyetlerinin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 39: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci gruplarının uyku kaçırmak amacıyla sigara kullanma amaçlarının karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Uyku kaçırmak için sigara kullanımı	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Evet	8	(80,0)	30	(96,8)	62	(100,0)
Hayır	2	(20,0)	1	(3,2)	0	(0)
Toplam	10	(100,0)	31	(100,0)	62	(100,0)

X=12,196

df=2

P=0,002

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin uyku kaçırmak amacıyla sigara kullanımının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,002)

TABLO 40: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci gruplarının son 12 ayda kullandıkları alkol oranlarının karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
Son 12 ay içerisinde alkol kullanımı	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	11	(100,0)	9	(25,0)	0	(0)
1-2	0	(0)	11	(30,6)	1	(1,4)
3-5	0	(0)	8	(22,2)	0	(0)
6-9	0	(0)	6	(16,7)	4	(5,7)
10-19	0	(0)	2	(5,6)	5	(7,1)
20-39	0	(0)	0	(0)	13	(18,6)
40 veya daha fazla	0	(0)	0	(0)	47	(67,1)
Toplam	11	(100,0)	36	(100,0)	70	(100,0)

$X=141,909$

$df=12$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin son 12 ay içerisinde alkol kullanımlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 41: Alkol kullanma sıklığına bakılarak oluşturulan öğrenci gruplarının son 30 günde bira kullanma oranlarının karşılaştırılması

Son 30 günde bira kullanımı	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	10	(0)	22	(59,5)	9	(13,2)
1-2	0	(0)	9	(24,3)	10	(14,7)
3-5	0	(0)	3	(8,1)	14	(20,6)
6-9	0	(0)	2	(5,4)	9	(13,2)
10-19	0	(0)	1	(2,7)	18	(26,5)
20-29	0	(0)	0	(0)	8	(11,8)
Toplam	10	(100,0)	37	(100,0)	68	(100,0)

$X=52,491$

$df=10$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin son 30 günde bira kullanımının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 42: Alkol kullanma sıklıklarına göre oluşturulan öğrenci grubunun son 30 günde rakı, cin, votka gibi içkilerin kullanımlarının karşılaştırılması

Son 30 günde rakı cin votka kullanımı	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	10	(100,0)	33	(89,2)	20	(29,9)
1-2	0	(0)	2	(5,4)	10	(14,9)
3-5	0	(0)	1	(2,7)	18	(26,9)
6-9	0	(0)	1	(2,7)	10	(14,9)
10-19	0	(0)	0	(0)	7	(10,4)
20-29	0	(0)	0	(0)	2	(3,0)
Toplam	10	(100,0)	37	(100,0)	67	(100,0)

X=43,602

df=10

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin son 30 gündeki rakı, cin, votka kullanımının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 43: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun 30 günde alkol kullanma sıklığı

Son 30 günde alkol kullanma sıklığı	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	11	(100,0)	21	(56,8)	2	(2,9)
İki haftada bir	0	(0)	11	(61,1)	7	(10,0)
Haftada bir	0	(0)	4	(10,8)	17	(24,3)
Haftada iki	0	(0)	0	(0)	21	(30,0)
Haftada ikiden fazla	0	(0)	1	(2,7)	19	(27,1)
Günde bir kez	0	(0)	0	(0)	4	(5,7)
Toplam	11	(100,0)	37	(100,0)	70	(100,0)

$X=86,126$

$df=10$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin son 30 günde alkol kullanma sıklıklarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 44: Alkol kullanma sıklığına göre oluşturulan öğrenci grubunun en son içki içilen yerlerin karşılaştırılması

En son içki içilen yer	Alkol kullanma		
	Hiç n (%)	40'dan az n (%)	40'dan fazla n (%)
Hiçbir zaman içki içmem	8 (100,0)	0 (0)	0 (0)
Evdeydim	0 (0)	17 (47,2)	21 (30,0)
Başka birisinin indeydim	0 (0)	3 (8,3)	4 (5,7)
Dışarıda,sokak,park veya açık havadaydım	0 (0)	2 (5,6)	12 (17,1)
Barda veya Cafedeydim	0 (0)	4 (11,1)	7 (10,0)
Diskodaydım	0 (0)	3 (8,3)	18 (25,7)
Lokantadaydım	0 (0)	6 (16,7)	18 (25,7)
Diğer	0 (0)	1 (2,8)	3 (4,3)
Toplam	8 (100,0)	36 (100,0)	70 (100,0)

$X=128,386$

$df=14$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin en son içki içtikleri yerlerin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 45: Alkol kullanma sıklıklarına göre oluşturulan öğrenci grubunun hayat boyu sarhoş olma oranlarının karşılaştırılması

Hayat boyu sarhoş olma	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	10	(100,0)	23	(62,2)	7	(10,0)
1-2	0	(0)	8	(21,6)	20	(28,6)
3-5	0	(0)	4	(10,8)	22	(31,4)
6-9	0	(0)	0	(0)	3	(4,3)
10-19	0	(0)	0	(0)	5	(7,1)
20-39	0	(0)	2	(5,4)	5	(7,1)
40 veya daha fazla	0	(0)	0	(0)	8	(11,4)
Toplam	10	(100,0)	37	(100,0)	70	(100,0)

$X=54,802$

$df=12$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin hayat boyu sarhoş olmalarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 46: Alkol kullanma oranına göre oluşturulan öğrenci grubunun eğlenmek amaçlı alkol kullanma nedeniyle karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Eğlenmek amaçlı alkol kullanımı	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hayır	1	(100,0)	17	(63,0)	18	(28,1)
Evet	0	(0)	10	(37,0)	46	(71,9)
Toplam	1	(100,0)	27	(100,0)	64	(100,0)

X=11,249

df=2

P=0,004

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin eğlenmek amaçlı alkol kullanmasının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,004)

TABLO 47: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun babalarının doğum yerlerinin karşılaştırılması

Babanın doğum yeri	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Kıbrıs	0	(0)	16	(44,4)	39	(57,4)
Türkiye	10	(90,9)	18	(50,0)	28	(41,2)
İngiltere	1	(9,1)	0	(0)	0	(0)
Diğer	0	(0)	2	(5,6)	1	(1,5)
toplam	11	(100,0)	36	(100,0)	68	(100,0)

$X=22,472$

$df=6$

$p=0,001$

Hayat boyu hiç,40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin babalarının doğum yerlerinin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,001$)

TABLO 48: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun dinin önemiyle ilgili karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Dinin önemi	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Çok önemli	10	(90,0)	21	(58,3)	18	(25,7)
Kısmen önemli	1	(9,1)	13	(36,1)	39	(55,7)
Önemli değil	0	(0)	2	(5,6)	13	(18,6)
Toplam	11	(100,0)	36	(100,0)	70	(100,0)

$X=23,238$

$df=4$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin dine verdikleri önemin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 49: Alkol içme sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun alkol içmekle ilgili aileyle görüş yakınlıklarının karşılaştırılması

Alkol içmek konusunda aile ile düşünce yakınlığı	Alkol kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
	n (%)	n (%)	n (%)
Çok benzer	6 (66,7)	17 (48,6)	8 (11,6)
Benzer	1 (11,1)	4 (11,4)	25 (36,2)
Farklı	0 (0)	3 (8,6)	18 (26,1)
Çok farklı	1 (11,1)	8 (22,9)	18 (26,1)
Bilmiyorum	1 (11,1)	3 (8,6)	0 (0)
Toplam	9 (100,0)	35 (100,0)	69 (100,0)

X=36,143

df=8

p=0,000

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin alkol içmek konusunda aileleriyle görüş yakınlıklarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,000)

TABLO 50: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun eğlenmek amaçlı araba ile dolaşma sıklıklarının karşılaştırılması

Eğlenmek amaçlı araba ile dolaşmak	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Her gün	1	(9,1)	11	(31,4)	32	(47,1)
Haftada bir gün	2	(18,2)	12	(34,3)	20	(29,4)
Ayda 1-2 kez	3	(27,3)	9	(25,7)	6	(8,8)
Yılda 1-2 kez	1	(9,1)	3	(8,6)	1	(1,5)
Hiç	4	(36,4)	0	(0)	9	(13,2)
Toplam	11	(100,0)	35	(100,0)	68	(100,0)

X=23,610

df=8

p=0,003

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin eğlence amaçlı araba ile dolaşma sıklıklarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.(p=0,003)

TABLO 51: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun diskoya gitme sıklıklarının karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Diskoya gitmek	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Her gün	0	(0)	0	(0)	1	(1,4)
Haftada bir gün	0	(0)	4	(11,1)	24	(34,3)
Ayda 1-2 kez	2	(18,2)	8	(22,2)	18	(25,7)
Yılda 1-2 kez	0	(0)	8	(22,2)	16	(22,9)
Hiç	9	(81,8)	16	(44,4)	11	(15,7)
Toplam	11	(100,0)	36	(100,0)	70	(100,0)

$X=28,357$

$df=8$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin diskoya gitme sıklıklarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 52: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun ilk bira içme yaşlarının karşılaştırılması

İlk bira içme yaşı	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	11	(100,0)	4	(10,8)	1	(1,4)
11 yaş ve öncesi	0	(0)	2	(5,4)	8	(11,4)
12-13	0	(0)	4	(10,8)	18	(25,7)
14-15	0	(0)	4	(10,8)	23	(32,9)
16-17	0	(0)	8	(21,6)	16	(22,9)
18 ve üstü	0	(0)	15	(40,5)	4	(5,7)
Toplam	11	(100,0)	37	(100,0)	70	(100,0)

$X=1006,218$

$df=10$

$P=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin ilk bira içme yaşlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 53: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun ilk şarap içme yaşlarının karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
Şarap içmek	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	11	(100,0)	9	(25,7)	9	(12,9)
11 yaş ve öncesi	0	(0)	0	(0)	3	(4,3)
12-13	0	(0)	1	(2,9)	8	(11,4)
14-15	0	(0)	4	(11,4)	20	(28,6)
16-17	0	(0)	8	(22,9)	18	(25,7)
18 ve üstü	0	(0)	13	(37,1)	12	(17,1)
Toplam	11	(100,0)	35	(100,0)	70	(100,0)

$X=49,597$

$df=10$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin şarap içme yaşlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 54: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun ilk rakı, cin vs. içme yaşlarının karşılaştırılması

Rakı, cin vs içmek	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	11	(100,0)	20	(60,6)	7	(10,0)
11 yaş ve öncesi	0	(0)	0	(0)	0	(0)
12-13	0	(0)	1	(3,0)	6	(8,6)
14-15	0	(0)	1	(3,0)	21	(30,0)
16-17	0	(0)	4	(12,1)	20	(28,6)
18 ve üstü	0	(0)	7	(21,2)	16	(22,9)
Toplam	11	(100,0)	33	(100,0)	70	(100,0)

$X=54,067$

$df=8$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin rakı, cin vs. içme yaşlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 55: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun ilk içki içerek sarhoş olma yaşlarının karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
İçki içerek sarhoş olma	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç	11	(100,0)	23	(65,7)	9	(13,0)
11 yaş ve öncesi	0	(0)	1	(2,9)	0	(0)
12-13	0	(0)	0	(0)	3	(4,3)
14-15	0	(0)	0	(0)	13	(18,8)
16-17	0	(0)	4	(11,4)	25	(36,2)
18 ve üstü	0	(0)	7	(20,0)	19	(27,5)
Toplam	11	(100,0)	35	(100,0)	69	(100,0)

$X=54,998$

$df=10$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin içki içerek sarhoş olma yaşlarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 56: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun alkollü içecek içen arkadaş ortalamalarının karşılaştırılması

Alkollü içecek içen arkadaş sayısı	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç biri	3	(27,3)	4	(10,8)	2	(2,9)
Çok azı	1	(9,1)	8	(21,6)	3	(4,3)
Bazıları	4	(36,4)	17	(45,9)	15	(21,7)
Çoğunluğu	3	(27,3)	6	(16,2)	36	(52,2)
Hepsi	0	(0)	2	(5,4)	13	(18,8)
Toplam	11	(100,0)	37	(100,0)	69	(100,0)

$X=33,184$

$df=8$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin alkollü içecek içen arkadaş sayısının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 57: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun alkol bırakmakta veya miktarını azaltmakta zorlanma oranlarının karşılaştırılması

Alkol bırakmakta veya miktar azaltmakta zorlanma	Alkol kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
	n (%)	n (%)	n (%)
Hiç kullanmadım	10 (100,0)	17 (48,6)	7 (10,1)
Evet	0 (0)	3 (8,6)	16 (23,2)
Hayır	0 (0)	15 (42,9)	46 (66,7)
Toplam	10 (100,0)	35 (100,0)	69 (100,0)

$X=42,725$

$df=4$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin alkol bırakmakta veya miktarını azaltmakta zorlanmalarının ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TABLO 58: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun sigarayı bırakmakta veya miktarını azaltmakta zorlanma oranlarının karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Sigarayı bırakmakta veya azaltmakta zorlanma	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Hiç kullanmadım	8	(72,7)	18	(50,0)	15	(21,7)
Evet	2	(18,2)	7	(19,4)	28	(40,6)
Hayır	1	(9,1)	11	(30,6)	26	(37,7)
Toplam	11	(100,0)	36	(100,0)	69	(100,0)

$X=16,625$

$df=4$

$p=0,002$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin sigarayı bırakmakta veya zorlanmakta ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,002$)

TABLO 59: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun votka-bakardi eklenmiş meyve sularındaki alkol oranının biradan daha azdır görüşünün karşılaştırılması

	Alkol kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
Alkol eklenmiş meyve sularındaki alkol oranı biradan düşüktür	n (%)	n (%)	n (%)
Hayır	1 (9,1)	5 (13,9)	28 (40,0)
Evet	3 (27,3)	18 (50,0)	33 (47,1)
Bilmiyorum	7 (63,6)	13 (36,1)	9 (12,9)
Toplam	11 (100,0)	36 (100,0)	70 (100,0)

$X=20,804$

$df=4$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin alkol eklenmiş meyve sularındaki alkol oranının biradan az olduğu görüşünün ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,000$)

TABLO 60: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun bira şarap gibi alkollü içecek kullanan kendi cinslerinde kişilerin hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Bira şarap gibi alkollü içecekler içmek	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Kesinlikle onaylarım	0	(0)	0	(0)	7	(10,4)
Onaylarım	1	(11,1)	12	(37,5)	39	(58,2)
Kararsızım	1	(11,1)	4	(12,5)	9	(13,4)
Onaylamam	2	(22,2)	7	(21,9)	7	(10,4)
Kesinlikle onaylamam	5	(55,6)	9	(28,1)	5	(7,5)
Toplam	9	(100,0)	32	(100,0)	67	(100,0)

$$X=24,621$$

$$df=8$$

$$p=0,002$$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin bira şarap gibi alkollü içecek kullanan kendi cinsleriyle ilgili görüşlerinin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir.($p=0,002$)

TABLO 61: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun viski, votka, konyak gibi sert içkiler için kendi cinsiyetten olan kişilerle ilgili görüş farklarının karşılaştırılması

	Alkol kullanma					
	Hiç		40'dan az		40'dan fazla	
Viski votka konyak gibi sert içkiler içmek	n	(%)	n	(%)	n	(%)
Kesinlikle onaylarım	0	(0)	0	(0)	5	(7,5)
Onaylarım	0	(0)	6	(18,2)	32	(47,8)
Kararsızım	2	(22,2)	4	(12,1)	10	(14,9)
Onaylamam	2	(22,2)	11	(33,3)	11	(16,4)
Kesinlikle onaylamam	5	(55,6)	12	(36,4)	9	(13,4)
Toplam	9	(100,0)	33	(100,0)	67	(100,0)

$X=24,483$

$df=8$

$p=0,002$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin viski, konyak, votka gibi sert içkiler için kendi cinsiyetinden olan kişilerle ilgili görüşlerinin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,002$)

TABLO 63: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun aynı cinsten kişilerin bar veya meyhaneye gitmesiyle ilgili görüşlerin karşılaştırılması

	Alkol kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
Bar veya meyhaneye gitmek	n (%)	n (%)	n (%)
Kesinlikle onaylarım	0 (0)	0 (0)	5 (7,6)
Onaylarım	1 (11,1)	7 (21,2)	39 (59,1)
Kararsızım	1 (11,1)	5 (15,2)	7 (10,6)
Onaylamam	2 (22,2)	8 (24,2)	7 (10,6)
Kesinlikle onaylamam	5 (55,6)	13 (39,4)	8 (12,1)
Toplam	9 (100,0)	33 (100,0)	66 (100,0)

$X=26,889$

$df=8$

$p=0,001$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin aynı cinsten kişilerin bar veya meyhaneye gitmesiyle ilgili görüşlerinin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,001$)

TABLO 64: Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak oluşturulan öğrenci grubunun aynı cinsten kişilerin cinsel ilişkiye girmesiyle ilgili görüş farklılıklarının karşılaştırılması

Cinsel ilişkiye girmek	Alkol kullanma		
	Hiç	40'dan az	40'dan fazla
	n (%)	n (%)	n (%)
Kesinlikle onaylarım	1 (11,1)	3 (9,1)	16 (24,6)
Onaylarım	0 (0)	5 (15,2)	31 (47,7)
Kararsızım	3 (33,3)	6 (18,2)	7 (10,8)
Onaylamam	3 (0)	8 (24,2)	6 (9,2)
Kesinlikle onaylamam	5 (55,6)	11 (33,3)	5 (7,7)
Toplam	9 (100,0)	33 (100,0)	65 (100,0)

$X=35,195$

$df=8$

$p=0,000$

Hayat boyu hiç, 40'dan az ve 40'dan fazla alkol kullanan üç grup öğrencinin aynı cinsten kişilerin cinsel ilişkiye girmesiyle ilgili görüşlerinin ki-kare yöntemi ile karşılaştırıldığında istatistiksel olarak ileri derecede anlamlı fark tesbit edilmiştir. ($p=0,000$)

TARTIŞMA

Örneklelimizde hayat boyu 40 defadan fazla sigara içen öğrencilerin oranı %50.4'dür. Öğrencilerin % 47.9'u sigara kullanmayı bırakmada zorlandığını ifade etmiştir. Çakıcı ve arkadaşlarının 2003 yılında KKTC genelinde 13-65 yaş arası 829 kişiye uyguladıkları sigara- alkol- madde yaygınlık çalışmasında, 20-29 yaş grubunda tütün kullanma oranı %51.1 bulunmuştur. İki çalışmanın sonucu paralellik göstermektedir ve yirmili yaş grubunda her iki gençten birinin sigara içtiğini düşündürmektedir. (Çakıcı, 2003) ABD'de 1999'da yapılan bir yaygınlık çalışmasında 22 yaş grubunda yaşamboyu sigara kullanma oranı % 45 olarak bulunmuştur. (Monitoring Future,2000)

Örneklelimizde yaşam boyu alkol deneme oranı % 90.7 bulunmuştur. %40.3'ü son 12 ayda 40 defadan fazla alkol aldığını bildirmiştir. Çakıcı ve arkadaşlarının çalışmasında 20-29 yaş grubunda alkol deneme oranı % 86.2 bulunmuştur. (Çakıcı 2003) ABD'de yapılan çalışmada ise 22 yaş grubunda yaşamboyu alkol deneme oranı %92'dir. (Monitoring Future, 2000)

Çalışmamızda öğrencilerin en sık olarak bira kullandığı (%75), ikinci sırada (%44.8) distile içkileri (rakı-cin – votka) tercih ettikleri, şarap daha az kullandıkları (%25) tespit edilmiştir. Avrupa ülkelerinde 15-16 yaş grubu ile yapılan ESPAD çalışmasında da bira gençler arasında en çok tercih edilen alkollü içki olarak görülmektedir. (ESPAD)

Öğrencilerin en sık alkol aldıkları yer kendi evleri (%33.6) olarak tespit edilmiştir. Son yıllarda KKTC'de şehir merkezlerinde gençlerin cadde kenarında gruplar halinde durarak alkol, özellikle bira içtikleri gözlemlenmektedir. Çalışmamızda gençlerin % 12.9'u sokak ya da parkda alkol aldığını belirtmiştir. Ayhan Çakıcı'nın 2004 yılında lise gençleri arasında yaptığı çalışmada öğrenciler arasında alkol kullandıkları yerlerin başında (%)

31.8) kendi evleri olduğu tesbit edilmiştir. İkinci sırada ise dışarı, sokak (% 19.3) yer almıştır. (Çakıcı,2004)

Öğrencilerin ömür boyu % 66.4'ü hayatında en az bir kez sarhoş olmuştur. Hayat boyu 6 ve üstü sarhoş olma oranı % 20.1'dir. Mehmet Çakıcı ve arkadaşlarının 2003 yılında KKTC'de 13-65 yaş gurubu arasında yapılan yaygınlık çalışmasında %54.9'u hayatları boyunca hiç sarhoş olmamış, %22.4'ü 1-2 kez sarhoş olmuş %2.6'ı 6-9 kez sarhoş olmuş (Çakıcı,2003).

Öğrencilerin en sık (%63.7) alkol alma nedeni eğlenmektir. İkinci sırada rahatlamak gelmektedir (%35.1). 2004 yılında yapılan araştırmada da lise öğrencileri arasında alkol kullanma nedeni olarak ilk sırada (%58.4) eğlenmek, ikinci sırada sorunlardan uzaklaşmak (%23.5) isteği olarak tesbit edilmiştir (Çakıcı, 2004). Öğrenciler alkol kullanmama nedeni olarak sağlığa zararlı olmasını (%50.7) ve gereksinim duymamalarını (%43.4) göstermiştir. Ayhan Çakıcının 2004 yılında yaptığı çalışmada da öğrencilerin alkol kullanmama nedeni olarak, sağlığa zararlı olduğunu düşünmeleri ve gereksinim duymadıkları tesbit edilmiştir. (Çakıcı,2004)

Yaptığımız çalışmada sigara kullanma sıklığı ve aile ile sorunları ne oranda paylaştığı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Sık sigara kullanan öğrenciler sigarayı bırakmada daha çok zorlanıyordu.

Sigara kullanma sıklığı ve öğrencilerin alkol ve sigara kullanma konusunda aileleri ile fikir benzerliği arasındaki ilişkiye baktığımızda, sigara daha sık kullanan öğrencilerin ebevyni ile aynı görüşde olma oranı daha düşük bulunmuştur. KKTC'deki lise 2. sınıf öğrencileri arasında Zafer Bekiroğulları'nın 2003 yılında yaptığı çalışmada ailelerin alkol kullanımı konusunda bilinçli ve bilgili olmadığı, ergenlerin %72.7'sinin ailesinin

alkol, %76.0'nın ailesinde sigara kullanılıyor olmasının gençler arasındaki kullanım oranını olumsuz etkilediği sonucuna varılmıştır. (Bekiroğulları, 2003)

Sık sigara kullanan öğrencilerin hayat boyu sarhoş olma sıklığı daha yüksek bulunmuştur. Rakı, cin gibi alkollü içkileri içmeye başlama yaşları da anlamlı olarak daha düşük bulunmuştur. Bu bulgu herhangi bir psikoaktif madde kullanımının bir diğerini kullanmayı kolaylaştırdığı görüşünü desteklemektedir.

Sık sigara kullanan öğrencilerin % 33.3 ünün ilk sigara içme yaşlarının 14-15 yaş olarak bulunmuştur. Ara sıra sigara kullanan öğrencilerin de % 30.8' i yine aynı yaşta sigarayı kullanmaya başlamışlardır.

Ara sıra sigara içtiğini belirten öğrencilerin %80'i her gün sigara içmediğini belirtirken, bu oran sık sigara içenlerde %10.2'dir. Sık sigara kullanan öğrencilerin % 59.3 ünün hergün sigara içmeye başlama yaşlarının 18 ve üstü olduğu tesbit edilmiştir.

Sık sigara kullanan öğrencilerde alkol kullanırken bırakmakta veya azaltmakta zorlanma oranı (%28.8) az (%3.8) ya da hiç (%3.3) sigara içmeyenlere göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur.

Sık sigara içen öğrenciler ara sıra sigara içen öğrencilere oranla sigarayı bırakmak veya azaltmakta daha çok zorlanmaktadır.

Sık sigara içenlerin çoğunluğu anlamlı olarak daha sıklıkla sigarayı arkadaşlarıyla beraberken ve kalabalık ortamlarda kullanmayı tercih etmektedirler.

Hiç, ara sıra ve sık sigara kullanan öğrenciler arasında alkol eklenmiş meyve sularının alkol oranlarının biraya göre daha düşük olduğu görüşüne sık ve daha sık sigara içen

öğrencilerin çoğunluğu katılmaktadır. Hiç sigara içmeyen öğrencilerin çoğunluğu ise bilmediklerini belirtmiştir.

Çalışmamızda alkol kullanan erkek öğrencilerin oranının kız öğrencilerin sayısından daha fazla olduğu tesbit edilmiştir. Çakıcı'nın 1996 ve 1999'da lise 2. sınıf öğrencileri arasında yaptığı madde yaygınlık çalışmaları yine erkeklerin kızlara göre daha yüksek oranda alkol kullandığını göstermektedir (Çakıcı, 1996 ve 1999). Avrupa ülkelerinde 15-16 yaş grubunda yapılan çalışmalar Grönland'de kızlarda daha alkol kullanma oranı, Finlandiya, İzlanda, İrlanda ve Ukrayna'da benzer oranlar göstermektedir (ESPAD).

Alkol kullanma oranı daha sık olan öğrencilerin 12 ay içerisinde % 67.1'inin 40 veya daha fazla kullandığı belirlenmiştir.

Ara sıra alkol kullanan öğrencilerin % 59.5 son 30 günde hiç bira içmezken daha sık alkol kullanan öğrencilerin % 86.8'i belirli miktarlarda bira kullandı. Son 30 günde rakı, cin ve votka kullanımının biradan daha az olduğu tesbit edilmiştir.

Alkol kullanma sıklığına bakıldığında sık alkol kullanan öğrencilerin % 56.8'i son 30 günde hiç kullanmazken, sık alkol kullanan öğrencilerin % 30'unun haftada 2 kez alkol kullandıkları belirlenmiştir.

Öğrencilerin çoğunluğu evlerinde içki içmeyi tercih etmektedir. Sık alkol kullanan öğrencilerin % 31.4'ü hayatları boyunca 3-5 kez sarhoş olurken, ara sıra alkol kullanan öğrencilerin % 62.2'si hiç sarhoş olmamış.

Sık alkol kullanan öğrencilerde Türkiye kökenliler anlamlı olarak daha azdır. 1995 ESPAD çalışmasında Kıbrıslı lise öğrencileri arasında alkol kullanma oranı Avrupa ülkeleri arasında orta sıralarda iken, Türkiye-İstanbul örnekleminde Avrupa ülkelerine

kıyasla çok daha düşük oranlar bulunmuştur. Çalışmamızda Türkiyeli öğrenciler arasında düşük alkol alma oranı diğer çalışmalarla paralellik göstermektedir. (ESPAD, 95)

Hiç alkol kullanmayan öğrenciler için din çok önemliyken (%90), ara sıra kullananlar için (%58.3) daha az oranda önemli ve sık kullananlar arasında (%25) daha düşük oranda önemli bulunmuştur. 2003 yılında KKTC’de 13-65 yaş grubu arasında yapılan yaygınlık çalışması da dini inançların alkol ve madde kullanımını azaltan etkiye sahip olduğunu göstermiştir. (Çakıcı 2003)

Alkol kullanma sıklıklarına bakılarak sınıflandırılan öğrenci gruplarının alkol içme oranlarına göre çoğunluğunun alkol kullanma konusunda görüşlerinin aileleriyle benzediği belirlenmiştir.

Daha sık alkol kullananların çoğunluğu eğlenmek amacıyla alkol kullanmaktadır. Sık ve daha sık alkol kullanan öğrencilerin çoğunluğu eğlenmek amaçlı arabayla her gün veya haftada 1 gün dolaşmayı tercih ediyor. Hiç alkol kullanmayan öğrencilerin %81.8 i hiç diskoya gitmezken daha sık alkol kullanan öğrencilerin çoğunluğu belirli aralıklarla diskoya gitmektedirler.

Sık alkol kullanan öğrencilerde ilk bira içme yaşı ağırlıklı olarak 14-15 yaş grubu (%32) iken, ara sıra alkol kullanan öğrencilerin çoğunluğunun ilk bira içme yaşı 18 yaş ve üstü bulunmuştur. Bu bulgu erken deneme yaşının sık kullanım için bir risk faktörü olduğunu düşündürmektedir.

Ara sıra alkol kullananların sık kullananlara göre rakı-cin içme yaşları daha yüksektir, %60.6’sı ise hiç içmemiştir. Bu bulgu öğrencilerin alkol kullanımı sıklıkla yüksek alkol oranlı içkileri kullanmaya geçişin daha çabuk olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ara sıra alkol kullananların % 65.7'si hiç sarhoş olmamıştır. Bu oran sık kullananlarda %13'dür.

Daha sık alkol kullananların alkol kullanan arkadaş sayısı, hiç alkol kullanmayan öğrenci grubunun alkol kullanan arkadaş sayısından daha fazladır. Bu bulgu arkadaş grubunun gençler üzerindeki etkisine dikkat çekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada sigara kullanımının alkol kullanımı için bir risk faktörü olduğu görülmektedir. Sık alkol kullanan gençler daha küçük yaşlarda, 12-15 yaşlarında alkol kullanmaya başlamaktadır. Bu bulgular bize alkol kullanımında sigaranın ilk basamak olduğunu düşündürmektedir. Sigara ve alkole karşı önleme programları ilkokul yıllarında başlamaktadır, ortaokul yıllarında bu programlara daha fazla ağırlık verilmelidir. Alkol kullanımını onaylayan öğrencilerin daha yüksek oranda kullandığı göz önüne alınırsa, öğrencilere sigara-alkol konusunda olumsuz kognisyonlar kazandırmak önleme çalışmalarının bir hedefi olmalıdır.

Araştırma sonuçlarımız bize gençler arasında sigara alkol kullanımının yüksek olduğunu göstermektedir. Gençler arasında giderek artma eğilimi gösteren madde kullanımına karşı etkin önleme programlarının hayata geçirilmesi gerekliliği yapılan bu çalışmada da kendini göstermektedir.

Birincil ve ikincil önleme programları hayata geçirilmelidir. Gençlerin madde denemeden, madde kullanımına karşı birincil önleme programları madde kullanımına karşı savaşta büyük önem taşır. Bu programlarda sadece maddelerin olumsuz etkilerini anlatmakla kalmayarak, gençlere stresle başetme, hayır deme, kendini ortaya koyma gibi sosyal becerilerin de verilmesi gerekmektedir. Araştırma sonuçlarımız stresle başedemeyen gençlerin arkadaş baskısına daha yenik düştüklerini göstermektedir. Bu nedenden dolayı stresle başetme yollarını bilen, kendini ortaya koyabilen, hayır diyebilen genç arkadaş baskısına yenik düşmeyecektir.

Sigara alkol deneyen genç sürekli kullanıcı durumuna geçebilir. Bu gençlere ulaşmak ve onları bu yoldan döndürmek ikincil önleme programlarının hedefidir. Sigara alkol

kullanımına iten ailesel faktörleri ve okulda tutumlar, ders başarısı gibi risk faktörlerini bilmek gençlere yardım edilmesine olanak sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

ALPAY, Nihat ve diğeri.(1998). *Madde Kullanan Hastaların Gençlik Dönemlerindeki Hal ve Gidiş Bozuklukları*. **Düşünen adam** :11 (1):5-8

AMATEM. (1997). **Uyuşturucu maddeler Ve Bağımlılık Eğitim Paketi: Öğretmen Kitapçığı**. İstanbul: Prive Ltd.

AMATEM. (1997). **Uyuşturucu maddeler Ve Bağımlılık Eğitim Paketi: Anne Babalar İçin Kitapçık**. İstanbul: Prive Ltd.

ANKAY, Aydın. (1998). **Ruh Sağlığı ve Davranış Bozuklukları**. Ankara: Turhan Kitabevi.

AYHAN, Çakıcı. (2004). **K.T.C Lise Gençliğinde Madde Kullanım Sıklığı Ve Nedenleri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa

BABAOĞLU, Ali Nihat. (1997). **Uyuşturucu Ve Tarihi**. İstanbul : Analiz Basın Yayın

BEKİROĞULLARI, Zafer. (2003). **Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Lise Gençliğinin Madde Kullanımına Yönelik Tutum Ve Değer Yargılarının İncelenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi, Lefkoşa

HABİB, Bektaş. (1991). **Uyuşturucu Batağı**. İstanbul: Milliyet yayınları

CEYLAN, Emin ve GÖKA, Erol. (1998). **Alkol Kullanım Bozuklukları, Yanlışlık Psikiyatrisi, Demans**. İstanbul: Tayf Ofset

COŞAR, Behcet. (1996). *Nikotin Bağımlılığı, Psikofarmakolojisi Ve Bağımlılık Davranışının Bazı Psikiyatrik Bozukluklarla İlişkisi*. **3p Dergisi**:4(3)

COŞKUNOL, Hakan (1996). **Alkol Bağımlılığı Tanı Ve Tedavisi**. İzmir:Ege Psikiyatri Sürekli Yayınları

CÜCELOĞLU, Doğan.(2000A). **İnsan Ve Davranışı**. İstanbul:Remzi Kitabevi

ÇAKICI, Mehmet.(2000B). **Kişisel ve Sosyal Becerileri Geliştirme Kılavuzu**. Lefkoşa: KKTC Devlet Basımevi

ÇAKICI, Mehmet. (2000C). **Uyuşturucu Madde Kullanımı**. Lefkoşa: KKTC Devlet Basımevi

ÇAKICI, Mehmet ve ÇAKICI, Ebru. (1996).**K.K.T.C. Madde Kullanımının Yaygınlığı**. Lefkoşa : Dört Renk Matbaacılık

ÇAKICI, Mehmet ve ÇAKICI, Ebru. (1999). **K.K.T.C. Madde Kullanımının Yaygınlığı**. Lefkoşa : K.K.T.C Devlet Basım Evi

ÇAKICI, Mehmet ve diğerleri. (2003). **Kuzey Kıbrıs'ta Madde Kullanımının Yaygınlığı**. Lefkoşa : Dört Renk Matbaacılık

Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders. (1994). **DSM IV, Fourth Edition**. Washington DC: American Psychiatric Association

EKŞİ, Aysel ve diğerleri. (1998). **Gençlerde Uyuşturucu Madde Bağımlılığı**. İstanbul. Manisa İli Kültür ve Yardımlaşma Derneği

GRANT, Wendy. (1999). **13-19 Yaşları Arasındaki Gençler.** (Çev. Şerife Küçükakal), Ankara: HYB Yayıncılık

JANSON, Lloyd D., O'MALLEY, Patrich M., BACHMAN, Jerald G. (2000). **Motitoring The Future: National Survery Resuts On Drug Use 1975-1999.** National Institute on Drug Abuse. NIH Publication No:00-4803

KÖKNEL, Özcan. (1998). **Bağımlılık.** İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi

McKIM, W. (2000). **Drugs and Behaviour: An introduction to bahavioural pharmacology. (4th Ed.).** New Jersey: Prentice Hall

MERCAN ve diğerleri.(1999). *Alkol bağımlılığında Bilişsel İşlevler ve Sosyal Yetiyitimi.* **Türk Psikiyatri Dergisi**, 10(1):3-12

ÖGEL,Kültekin ve diğerleri. (1998). **Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları El Kitabı.** İstanbul: AMATEM, Bakır Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi

ÖGEL, Kültekin.(2002). **Bağımlılığı Önleme Anne- Babalar Öğretmenler İçin Klavuz.** İstanbul: IQ Kültür sanat yayıncılık

ÖGEL, Kültekin.(2002). **Ergenlerde Madde Kullanım Bozukluklarına Yaklaşım Kılavuzu.** İstanbul: IQ Kültür sanat yayıncılık

GÜMÜŞ, Ömer ve diğerleri. (2002). *Alkol Ve Eroin Bağımlılarının Ailelerindeki Psikososyal Ve Ekonomik Zorlukların Araştırılması.* **Bağımlılık Dergisi**: 3(3):146-154

ÖZTÜRK, M. Orhan(1998). **Psikanaliz Ve Psikoterapi.** Ankara: Bilimsel Tıp Yayınevi

SAMANCI Y., ve diğerkleri. (1995) *Alkol ve anksiyete bozuklukları ilişkisi. Düşünen Adam*, 8 (3): 44-49.

SENEMOĞLU, Nuray.(1998).**Gelişim Öğrenme Ve Öğretim**. Ankara:Özsen Matbaası

The swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), Council of Europe, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicing in Drug(Pompidou Group).(1997). **The 1995 ESPAD(European school survey Project on Alcohol and Other Drugs)Report: Alcohol and Other Drugs Usa Among Students in 26 European Countries**. Sweden, Modin Tryck AB

The swedish Council for Information on Alcohol and Other Drugs (CAN), Council of Europe, Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicing in Drug(Pompidou Group).(1997). **The 1999 ESPAD(European school survey Project on Alcohol and Other Drugs)Report: Alcohol and Other Drugs Usa Among Students in 30 European Countries**. Sweden, Modin Tryck AB

http://www.turkishpub.com/sigara/zararlar_hastaliklar.asp (27/01/06).

GENÇLİK ANKET FORMU

Elinizde bulunan bu forum, üniversite gençleri arasında yapılmakta olan bir çalışmanın parçasıdır.

Bu çalışma üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinlikleri, aile ilişkileri, sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları ile ilgilidir.

Anket formuna isminizi yazmanız gerekmemektedir, size ait bilgiler kesinlikle gizli kalacaktır.

Anket tamamen bilimsel amaçlar ile düzenlenmiştir. Yanıtlarınızı içten ve doğru olarak vermeniz bu anket sonuçlarının toplum için yararlı bir bilgi olarak kullanılmasını sağlayacaktır.

Yanıtlarını bilmediğiniz veya yanıt vermek istemediğiniz soruları lütfen boş bırakınız.

Bu bir sınav değildir. Dolayısıyla, doğru ve yanlış yanıtlar yoktur. Vereceğiniz yanıtları birer “oy” gibi düşünebilirsiniz.

Yanlış veya aldatıcı bilgi vererseniz, çalışma ile ilgili bütün çabalar boşa gidecektir.

Araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederiz.

Bölüm 1

1- Cinsiyetiniz

A) Kız

B) Erkek

2- Doğum yılınız (.....)

3- Doğum yeriniz

A) Kıbrıs

B) Türkiye

C) İngiltere

D) Diğer

4- Okuduğunuz bölüm : _____

5- Üniversitede (hazırlık dahil) kaç dönem eğitim gördünüz? _____ (1 yılda 2 dönem bulunuyor)

Bölüm 2

Aşağıdaki sorular sigara ve alkol kullanımı ile ilgilidir.

1- Hayatınız boyunca kaç kez sigara içtiniz?

A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-39 G) 40 veya daha fazla

2- Son 12 ay boyunca kaç kez sigara içtiniz?

A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-39 G) 40 veya daha fazla

3- Son 30 günde ne sıklıkta sigara içtiniz?

- A) Hiç içmedim
- B) Haftada 1 sigaradan az
- C) Günde bir sigaradan az
- D) Günde 1-5 sigara
- E) Günde 6-10 sigara
- F) Günde 11-20 sigara
- G) Günde 20 sigaradan fazla

4- Eğer sigara kullanıyorsanız, hiç sigarayı bırakmakta zorlandınızı mı?

- A) Çok zorlandım
- B) Zorlandım
- C) Zorlanmadım
- D) Hiç zorlanmadım

5- Hangi nedenden dolayı sigara kullanıyorsunuz? (Birden fazla yanıt işaretleyebilirsiniz)

- A) Sigara kullanmıyorum
- B) Kendimi rahat hissetmek için
- C) Arkadaş ortamına uymak için
- D) Uyukumu kaçırmak için
- E) Dikkatimi toplamak için
- F) Dinlenmek için
- G) Diğer (.....)

6- Hayatınız boyunca kaç kez alkollü bir içecek içtiniz?

- A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-39 G) 40 veya daha fazla

7- Son 12 ay içinde kaç kez alkollü bir içecek içtiniz?

- A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-39 G) 40 veya daha fazla

8- Son 30 gün içinde kaç kez alkollü bir içecek içtiniz?

- A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-30

	<u>0</u>	<u>1-2</u>	<u>3-5</u>	<u>6-9</u>	<u>10-19</u>	<u>20-29</u>
Son 30 günde kaç kez bira içtiniz?	A	B	C	D	E	F
Son 30 günde kaç kez şarap içtiniz?	A	B	C	D	E	F
Son 30 günde kaç kez rakı, cin, Votka veya benzerini içtiniz?	A	B	C	D	E	F

9- Son 30 gün içinde alkol kullanma sıklığınız ne kadardır?

- A) Hiç B) İki haftada bir C) Haftada bir D) Haftada iki kez
E) Haftada ikiden fazla F) Günde bir kez

10- En son içki içtiğinizde neredeydiniz?

- A) Hiçbir zaman içki içmem B) Evdeydim
C) Başka birisinin evindeydim D) Dışarıda, sokak, park veya açık havadaydım
E) Bir barda veya cafedeydim F) Discodaydım G) lokantadaydım
H) Diğer

11- Hayatınız boyunca kaç kez içki içtiğiniz için sarhoş oldunuz?

- A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-39 G) 40 veya daha fazla

12- Son 12 ay içinde kaç kez içki içtiğiniz için sarhoş oldunuz?

- A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-39 G) 40 veya daha fazla

13- Son 30 gün içinde kaç kez içki içtiğiniz için sarhoş oldunuz?

- A) 0 B) 1-2 C) 3-5 D) 6-9 E) 10-19 F) 20-39 G) 40 veya daha fazla

14- Hangi nedenden dolayı alkollü içki kullanmıyorsunuz? (Birden fazla yanıt işaretleyebilirsiniz)

A) Sağlığa zararlı	B) Tadını sevmiyorum
C) İnsanlara verdiği zararları biliyorum	D) Pahalı
E) Gereksinim duymuyorum	F) bağımlılıktan korkuyorum
G) Etkilerinden hoşlanmıyorum	H) Çevrem izin vermiyor
I) Dini inançlarıma aykırı	J) Diğer

15- Hangi nedenlerden dolayı alkollü içki kullanıyorsunuz? (Birden fazla yanıt işaretleyebilirsiniz)

A) Eğlenmek	B) Uyuyabilmek	C) Denemek
D) Sinirlendiğim için	E) Sıkıntıdan	F) Rahatlamak
G) Sorunlarımdan uzaklaşmak	H) Arkadaşlarım içtiği için	I) Kendimi iyi hissetmek
J) Diğer		

Bölüm 3

1- Annenizin doğum yeri

- A) Kıbrıs B) Türkiye C) İngiltere D) Diğer

2- Babanızın doğum yeri

- A) Kıbrıs B) Türkiye C) İngiltere D) Diğer

3- Babanızın eğitim düzeyi

- A) İlkokul mezunu
B) Ortaokul mezunu
C) Lise mezunu
D) Yüksek okul veya üniversite terk
E) Yüksek okul veya üniversite mezunu
F) Bilmiyorum

4- Annenizin eğitim düzeyi

- A) İlkokul mezunu
B) Ortaokul mezunu
C) Lise mezunu
D) Yüksek okul veya üniversite terk
E) Yüksek okul veya üniversite mezunu
F) Bilmiyorum

5- Hayatınızda bir sorun olduğu zaman, bunu anne ve babanız ile paylaşabiliyormusunuz?

- A) Evet, bütün sorunlarımı paylaşıyorum
B) Evet, enazından birkaç sorunumu paylaşabilirim
C) Hayır

- 6- Anne ve babanızın dışında sorunlarınızı paylaşabileceğiniz bir büyüğünüz var mı?
- A) Evet, bütün sorunlarımı paylaşıyorum
B) Evet, enazından birkaç sorunumu paylaşabilirim
C) Hayır
- 7- Anne ve babanızın birbirleri ile ne kadar iyi anlaştığını düşünüyorsunuz?
- A) Çok iyi B) İyi C) Orta D) Az E) Çok az
- 8- Ailenizde sigara içen kimse var mı ?
- A) Evet B) Hayır
- 9- Ailenizde eğer alkol kullanan kişi var ise kendisinin alkol içme sıklığı nedir?
- A) Çok seyrek B) Seyrek C) Bazen D) Sık sık E) Çok sık
- 10- Yaşamınızın büyük çoğunluğunu nerede geçirdiniz?
- a- Köy
b- Şehir
c- Şehir dış mahallesi
- 11- Din hayatınızda ne kadar önemlidir ?
- a- Çok önemli
b- Kısmen önemli
c- Önemli değil

12- Geçtiğimiz yıl boyunca aşağıdakilerden sıklıkla hangisini hissettiniz?

- A) Okulda bulunmak hoşuma gitti
- B) Okuldan nefret ettim
- C) Okulu çok ağır buldum
- D) Okula sevinerek geldim

13-Sizin yaşınızdaki diğer insanlar ile karşılaştıracak olursanız, okulda ne derece

başarılı olduğunuzu düşünüyorsunuz?

- E) Mükemmel, en iyilerden biriyim
- F) Çok iyi, ortalamanın üstündeyim
- G) Ortalamanın üstündeyim
- H) Ortalamanın biraz altındayım
- I) Ortalamanın oldukça altındayım
- J) Zayıf, en kötülerden biriyim

14- Boş zamanınızın çoğunu geçirdiğiniz ve arkadaşlarınız ile buluştuğunuz yerlerde alkol satılır mı?

- a-Evet b- Hayır c- Bilmiyorum

15- Boş zamanınızın çoğunu kiminle geçirirsiniz? 1 - Anne-baba

(sadece bir cevap işaretleyiniz.)

- 2 - Erkek veya kız kardeşler
- 3- Diyer aile üyeleri veya akrabalar
- 4 - Aynı cinsten arkadaşlar
- 5 - Karşı cinsten arkadaşlar
- 6 - Eş
- 7 - Sevgili partner
- 8 - Yalnız
- 9 - Başkalarıyla

(-----)

16- Okul dönemi boyunca boş zamanınızın çoğunu nerede geçirirsiniz?(sadece bir cevap işaretleyiniz.)

- 1 - Kendi evimde
- 2 - Akrabanın evinde
- 3 - Arkadaşın evinde
- 4 - Caddede
- 5 - Anna veya babanın iş yerinde
- 6 - Gençlik klübü / spor klübünde
- 7 - Diskotek / dans salonunda
- 8 - İnternet kafede
- 9 - Diğer

(-----)

17- Evinizde bira en çok ne zaman servis edilir?

- 1 - Hiçbir zaman
- 2 - Misafirimiz olduğunda
- 3 - Herhangi bir zaman
- 4 - Herhangi bir zaman, meze olmadan, rahatlatıcı bir içecek olarak
- 5 - Herhangi bir zaman,mezeyle

6 - Öğle yemeğinde

7 - Akşam yemeğinde

8 - Sadece Pazar günleri

9 - Bir şey kutlarken

10 – Diğer

(-----)

18-Evinizde, şarap en çok ne zaman servis edilir?

(sadece bir cevap yazınız)

1 - Hiçbir zaman

2 - Misafirimiz olduğunda

3 - Herhangi bir zaman

4 - Herhangi bir zaman, meze

olmadan, rahatlatıcı bir

içecek olarak

5 - Herhangi bir zaman,

mezeyle

6 - Öğle yemeği

7 - Akşam yemeği

8 - Sadece Pazar günleri

9 - Birşey kutlarken

10 – Diğer

(-----)

19- Evinizde konyak/ viski en çok

ne zaman servis edilir?.

(sadece bir cevap işaretleyiniz)

1 - Hiçbir zaman

2 - Misafirimiz olduğunda

3 - Herhangi bir zaman

4 - Herhangi bir zaman

meze olmadan,

rahatlatıcı bir içecek olarak

5 - Herhangi bir zaman

mezeyle

6 - Öğle yemeğinde

7 - Akşam yemeğinde

8 - Sadece Pazar günleri

9 - Birşey kutlarken

10 - Diğer

(-----)

20-Aşağıda yeralan konular hakkında aileniz ile sizin görüşleriniz birbirine ne kadar yakın?

	<u>Çok benzer</u>	<u>Benzer</u>	<u>Farklı</u>	<u>Çok farklı</u>	<u>Bilmiyorum</u>
a. Hayatınızda yapmanız gerekenler	A	B	C	D	E
b. Boş zamanınızda yapmanız gerekenler	A	B	C	D	E
c. Ne giydiğiniz	A	B	C	D	E
d. Paranızı nasıl harcadığınız	A	B	C	D	E
e. Sigara içmek	A	B	C	D	E
f. Alkol içmek	A	B	C	D	E
g. Eğitim değeri	A	B	C	D	E
h. Hayatta önemli olan değerler	A	B	C	D	E

21- Aşağıdaki ifadeler ne sıklıkla sizin için doğrudur?

	Hiçbir zaman	Bazen	Sık sık	Çok sık
A - Hiç yalnız hissettiniz mi?	1	2	3	4
B - Hiç mutsuz hissettiniz mi?	1	2	3	4
C - Hiç yaşamın çok zor olduğunu hissettiniz mi?	1	2	3	4
D - Hiç psikolojik problemlerinizi olduğunu hissettiniz mi?	1	2	3	4
E - Hiç çevreye uyum sağlamakta zorlandınız mı?	1	2	3	4
F - Hiç okula veya işe uyum sağlamakta zorlandınız mı?	1	2	3	4
G - Hiç yaşam zorluklarının sizi daha güçlü yaptığını hissettiniz mi?	1	2	3	4
H - Hiç duygularınız ve düşüncelerinizi başkalarıyla paylaşırken zorlandınız mı?	1	2	3	4

I - Hiç hem anne, hem babanızla daha

fazla zaman geçirme ihtiyacı

hissettiniz mi?

1

2

3

4

j - Hiç arkadaş edinmede zorluk

yaşadınız mı?

1

2

3

4

22- Aşağıda yer alanları ne sıklıkta yapıyorsunuz?

	<u>Her gün</u>	<u>Haftada bir gün</u>	<u>Ayda bir iki kez</u>	<u>Yılda bir iki kez</u>	<u>hiç</u>
A - Sinemaya gitmek	A	B	C	D	E
B - Konserlere gitmek	A	B	C	D	E
C- Eğlenmek için araba ile dolaşmak	A	B	C	D	E
D - Derneklere ve toplumsal etkinliklere katılmak	A	B	C	D	E
E - Spor yapmak	A	B	C	D	E
F - Alışverişe çıkmak	A	B	C	D	E
G - Gazete okumak	A	B	C	D	E
H - Kitap okumak (ders dışı)	A	B	C	D	E
I - Arkadaş partilerine katılmak	A	B	C	D	E
j -Discoya gitmek	A	B	C	D	E
K-Kahveye gitmek	A	B	C	D	E

23- Aşağıdakileri ilk olarak kaç yaşında iken yaptınız?

	<u>Hiç</u>	<u>11 yaş ve öncesi</u>	<u>12-13</u>	<u>14-15</u>	<u>16-17</u>	<u>18 ve üstü</u>
A - Bira içmek (en az bir bardak)	A	B	C	D	E	F
B - Şarap içmek (en az bir bardak)	A	B	C	D	E	F

C - Rakı, cin, vs içmek (en az bir bardak)	A	B	C	D	E	F
D - İçki içerek sarhoş olmak	A	B	C	D	E	F
E - İlk sigarayı içmek	A	B	C	D	E	F
F - Hergün sigara içmek	A	B	C	D	E	F

24 - Sizce arkadaşlarınızdan kaç tanesi aşağıdakileri yapıyor?

	<u>Hiçbiri</u>	<u>Çok azı</u>	<u>Bazıları</u>	<u>Çoğunluğu</u>	<u>Hepsi</u>
A - Sigara içmek	A	B	C	D	E
B - Alkollü içecek içmek	A	B	C	D	E
C - Haftada en az bir kere sarhoş olmak	A	B	C	D	E

25-Aşağıdakileri yapmanız için arkadaşlarınız tarafından ne kadar ısrar edildiğini hissediyorsunuz?

	<u>Hiç</u>	<u>Çok az</u>	<u>Biraz</u>	<u>Çok fazl</u>
A - Sigara içmek	A	B	C	D
B - Alkol içmek	A	B	C	D

26 - Alkol veya sigara eğer kullandıysanız, kullandığınız dönem içinde bırakmakta veya miktarını azaltmakta zorlandınız mı?

	<u>Hiç kullanmadım</u>	<u>Evet</u>	<u>Hayır</u>
A - Alkol	A	B	C
B - Sigara	A	B	C

27 -Eğer sigara kullanıyorsanız, aşağıdaki ifadelerin sizin için ne kadar geçerli olduğunu belirtiniz.

	<u>Hemen her zaman</u>	<u>Bazen</u>	<u>Hiçbir zaman</u>
A - Sigarayı arkadaşlarla beraberken kullanırım	A	B	C
B - Sigarayı yalnızken kullanırım	A	B	C
C - Sigarayı kalabalık ortamlarda (kantin, kafe gibi) arkadaşlarla beraberken kullanırım	A	B	C
D - Kalabalık ortamlarda (kantin kafe gibi) tek başıma otururken sigara kullanırım	A	B	C

28- Lütfen aşağıdaki ifadeleri dikkatle okuyunuz. Kendi düşüncenizi her seferinde numarayı işaretleyerek belirtiniz.

	Hayır	Evet	Bilmiyorum
A -Alkol bir uyarıcıdır	1	2	3
B -Trafik kazalarının çoğu alkollü sürücülere bağlıdır	1	2	3
C - Alkol yasal olması dışında bir uyuşturucu bir maddedir.	1	2	3
D - Sadece bira içilerek alkolik olunmaz.	1	2	3
E - Aaz miktarda fakat her gün alkol içerek alkolik olunmaz.	1	2	3
F - “ light” biranın alkol oranı biraya göre daha azdır.	1	2	3
G - Piyasada satılan votka-bakardi eklenmiş meyve suları satılmaktadır.(ör. Simirnof-ice, breezer)	1	2	3
bu içeceklerdeki alkol oranı biraya göre daha düşüktür.			

29- Aşağıdaki her ifade için fikrinizi bir rakamı daire içine alarak belirtiniz.

	Çok			Hiç	
	Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	katılmıyorum
A - Sevdiğim bir kişiyle toplumda alkol kullansa ve sarhoş olsa bile çıkmaya devam ederim.	1	2	3	4	5
B - Eğer babam alkolik olsaydı evi terketmeyi tercih ederdim	1	2	3	4	5
C - Saldırgan alkolikler tedavi etmek için çaba harcamaktansa hapse gönderilmelidir.	1	2	3	4	5

30 - Sizin yaşıntıdaki karşı cinsten kişilerin aşığıdaki etkinliklere katılmasını onaylayıp onaylamadığınızı lütfen belirtiniz. (herbiri için tek rakam işaretleyiniz.)

	Kesinlikle			Kesinlikle	
	Onaylarım	onaylarım	Kararsızım	Onaylamam	onaylamam
A - Sigara içmek	1	2	3	4	5
B - Anne babalarının izni olmadan dışarı gitmek	1	2	3	4	5
C - Bira, şarap gibi alkollü içecekler içmek	1	2	3	4	5
D - Viski, votka, konyak gibi daha sert içkiler içmek	1	2	3	4	5
E - İstedikleri kadar dışarıda kalmak	1	2	3	4	5
F - Bar veya meyhaneye gitmek	1	2	3	4	5
G - Marihuana veya haşhaş (esrar,ot) kullanmak	1	2	3	4	5
H - Doktor tarafından yazılmamış ilaç iğne yapmak	1	2	3	4	5
I - Cinsel ilişkiye girmek	1	2	3	4	5
J - Arkadaşlarla tek başına sinemaya gitmek	1	2	3	4	5

K - Doktor reçetesi olmadan sakinleştirici 1 2 3 4 5
uyuku ilacı almak

31- Sizin yaşıңызdaki kendi cinsiyetinizden kişilerin aşağıdaki etkinliklere katılmasını onaylayıp onaylamadığınızı lütfen belirtiniz. (herbiri için tek rakam işaretleyiniz.)

	Kesinlikle			Kesinlikle	
	Onaylarım	onaylarım	Kararsızım	Onaylamam	onaylamam
A - Sigara içmek	1	2	3	4	5
B - Anne babalarının izni olmadan dışarı gitmek	1	2	3	4	5
C - Bira, şarap gibi alkollü içecekler içmek	1	2	3	4	5
D - Viski, votka, konyak gibi daha sert içkiler içmek	1	2	3	4	5
E - İstedikleri kadar dışarıda kalmak	1	2	3	4	5
F - Bar veya meyhaneye gitmek	1	2	3	4	5
G - Marihuana veya haşhaş (esrar,ot) kullanmak	1	2	3	4	5
H - Doktor tarafından yazılmamış ilaç iğne yapmak	1	2	3	4	5

I - Cinsel ilişkiye girmek	1	2	3	4	5
J - Arkadaşlarla tek başına sinemaya gitmek	1	2	3	4	5
K - Doktor reçetesi olmadan sakinleştirici uyuku ilacı almak	1	2	3	4	5